

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih sobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta K 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Ožja volitev v Ljubljani.

LJUBLJANA 19. Na današnji ožji volitvi za deželni zbor je bil izvoljen kandidat narodno-napredne stranke Josip Turk s 1832 glasovi proti 1364 glasom. ki jih je dobil kandidat združenih socijalistov, Nemcev in narodno-naprednih malkontentov, socijalni demokrat Ethib Kristan. Udeležba je iznosila 40%, vpisanih volilcev.

Dolinska veleizdaja v parlamentu.

DUNAJ 19. Poslanec dr. Rybář in tovariši so vložili danes interpelacijo na ministra domobranstva radi postopanja boljuškega poveljnika orožniške postaje.

V Berlinu ne marajo za Aehrenthala.

DUNAJ 19. — „Reichspost“, glasilo krščanskih socijalcev, pravi, da je zvedela iz najboljšega diplomatskega vira, da se razširjajo govorice o skorajšnjem odstopu ministra za unanije stvari barona Aehrenthala gotovi krogi v Nemčiji, ki so nasprotni Aehrenthalu. Baronu Aehrenthalu da se je nemreč posrečilo, da je popolnoma osvobodil avstro-ogrske unanije urad varstva in upliva, ki ga je pod Golechowskim izvrševal berlinski unaniji urad. Nemška diplomacija je smatrala Aehrenthala, dokler je bil še poslanik v Petrogradu, za osebo neškodljivo in ubogljivo in zato je rada videla njegovo imenovanje ministrom za unanije stvari.

Ko pa je prišel baron Aehrenthal razvijati balkansko politiko, povsem neodvisno od upliva in nasvetov berlinskega unanijega arada, so mu tamkaj pričeli nasprotovati in to deloma tudi na migljaj gotovih londonskih krogov.

Izredno zasedanje gornjeavstrijskega deželnega zbora.

LINC 19. Danes predpoludne je deželni glavar otvoril za danes sklicano izredno zasedanje deželnega zbora. — Najprej se je v toplih besedah spominal pokojnega škofa Doppelbauerja in potem čestital členom deželnega zbora, ki so bili o priliki cesarjevega jubileja odlikovani. Zbornica je nato en blok vsprejela tri agrarne zakone glede delitve in ureditve agrarnih skupin posestev ter zakona o varstvu alp in gozdeh in pašniških služnostih.

Odgovor Rusije.

DUNAJ 19. Danes prišle semkaj odgovor Rusije na zadajo noto avstro-ogrske vprašanje konferencie.

Angleški poslanik pri cesarju.

DUNAJ 19. Cesar je popoldne vsprejel angleškega poslanika Cartwrighta v nastopni audijenci.

Finančni odsek ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 19. — Finančni odsek poslanske zbornice je razpravljaj danes predlogo o kongru. Grof Apponyi je pojasnjeval finančno stranko načrta. Koloman Szell je predlogo najtopleje pozdravil, ki odpravi docela neznosne razmere. Predloga je bila nato vsprejeta v splošnosti in v podrobnostih.

Vojno stanje v Odesi odpravljeno.

ODESA 19. Mestno poglavarstvo je odpravilo vojno stanje in je mesto tega za leto dni uvedlo pojačano varstvo. — Odesa je bila pod vojnim stanjem skoraj tri leta. Novi

generalni guverner Tolmačov si je mnogo prizadeval, da se je prebivalstvo pomirilo.

Portugalsko ministerstvo odstopi.

LIZBONA 19. Ministerski svet je sklenil, da izroči danes ministerski predsednik Amaral kralju ostavko vsega kabineta. Širi se govorica, da se je ministerski svet izjavil za novo koncentracijsko ministerstvo.

Povišenje plač častnikom v Rusiji.

PETROGRAD 19. — Odsek za deželno brambo je vsprejel predlogo o povišanju častniških plač.

Zahteve Črnogore.

LONDON 19. Črnogorski knez Nikola je nekemu sotrudniku „Daily Maila“ izjavil sledeče: Črnogora ostane mirna, dokler konferenca ne odloči njene usode. Ako ne dobi Črnogora Spuza in ako Bosna in Hercegovina ne postane avtonomni, bomo morali pričeti z vojno vzlic mali nadi na vsepeh.

Potres.

LIPSKO 19. Danes zjutraj malo pred 6. uro je bil tukaj precej močan potres s trajnim podzemskim bobnjenjem.

APOLDA 19. Danes ob 6. uri 7 min. zjutraj je bilo čuti tukaj močan potres s tremi sunki, katerim je ob 8. uri 48 min. sledilo osem lažjih potresnih sunkov.

Perzijo razdelijo?

LONDON 19. „Daily Telegraph“ je priobčil uvodni članek, s katerim hoče ministerstvo pripraviti javno mnenje na predstoječo razdelitev Perzije. Rusija bi zasedla severni del Perzije, dočim bi Anglija operirala iz perzijskega zaliva proti notranjem dežele. Članek zaključuje, da prične Rusija z akcijo proti Perziji čim prej.

Washington 19. — Taft je za mesto državnega tajnika določil bivšega generala F. Kuxa.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Stvarni popravi državnega poslanca dra Rybářa proti trditvam poslanca dra Bugatto o seji zbornice poslancev dne 15. decembra 1908.

(Zvisek.)

Slovensko ljudskošolsko vprašanje.

Sedaj prehajam k slovenskemu ljudskošolskemu vprašanju, s katerim se je tovariš Bugatto posebno bavil. Odkrito moram priznati, da so me pripombe in izvajanja gospoda tovariša Bugatto jako presenetila. G. tovariš Bugatto je ob tem vprašanju ubral ton, ki smo ga sicer navajeni čuti le od ultra-irredentističnih listov, „Indipendente“ in židovsko-liberalnega „Piccolo“. (Mejklje poslanca dra Bugatto). Navesti hočem dejstva.

Gospod tovariš Bugatto je zatrnil, da se glasom dobljenih informacij v dela Trsta, obljubenem od Slovencev, v predmestjih in v okolici od 81 ljudskošolskih razredov vzdržuje 61 razredov s slovenskim učnim jezikom.

To ni resnično in popravljam stvarno, da občina tržaška vzd žuje slovenske ljudske šole le v okolici, v takozvanem teritoriju, ki je slovenski in ključno slovenski, ne pa v drugih delih mesta, obljubenih od Slovencev.

Kakor sem omenil že poprej, so zadnje državnozborske volitve pokazale, da Slovenci bivajo tudi v mestu tržaškem samem. Tam so štirje volilni okraji in v nobenem teh ne

obstoja slovenska šola. Tovariš Bugatto pa se je postavil na isto stališče, na katerem se nahajata italijanski občinski svet in sosebna šolski odsek tega občinskega sveta, da otroci naj hodijo v teritorij, v vasi v šolo. To je ravno tako, kakor če bi na Dunaju zahtevali, naj otroci iz notranjega mesta ali iz Leopoldovega hodijo v šolo v Nussdorf ali Klosterneuburg. To je enostavno moderno barbarstvo (Pohvala in ploskanje), ako se od malih, mestnih otrok zahteva, naj hodijo v okolico, v vasi v šolo. Sicer pa so gospoda Italijani sami mnenja, da mali otroci naj ne hodijo tako daleč v šolo, kajti, gospoda moja, slovenski mestni otroci naj le hodijo v okolico v šolo, ali italijanskim otrokom ni treba hoditi iz okolice v mesto, kajti, za te poslednje obstoje paralele v okolici s mi! (Čujte!) Italijanom se torej zdi prav, da se za njihove otroke, za otroke njihove narodnosti ustanovijo paralele v okolici... (Klic: V slovenski okolici!). Da, v slovenski okolici... naši otroci pa naj hodijo iz mesta v vasi v šolo! (Mejklje poslanca Bugatto).

Tega nisem rekel nikoli, ker predobro vem, da v okolici, ki ima slovensko kmečko prebivalstvo, obstoje slovenske šole. V tem svojem nazoru soglašam tovariš Bugatto, kakor sem že omenil, popolnoma z vedenjem in postopanjem šolskega odseka tržaškega občinskega sveta, ki je imel do najnovejšega časa skozi mnogo let brezverskega žida za predsednika, a krščansko-socijalni gospod Bugatto (Veselosť) smatra kakor združljivo se svojim krščansko-socijalnim svetovnim naziranjem, da v tej točki soglašam z brezverskim židom. K temu pa privedem dober tek. (Veselosť. — Klic: In dober želodec! — Živahna veselost).

Potem je tovariš Bugatto tudi trdil, da je upravno sodišče že odločilo o stvari in da on... (Poslanec dr. Bugatto: Ne, rekel sem le, da niste še podli dokazali). To stoji izrečno — imam stenografski protokol pred seboj — „tozadevni pritožbi upravno sodišče ni ugodilo. Popravljaj stvarno, da temu ni tako. Upravno sodišče se je bavilo s stvarjo še le, ako se ne motim, pred dvema leti in je razsodbe nižjih instanc, ki so pručnojo za ustanovitve slovenskih šol odklonile, razveljavilo in odredilo nova poiz edovanja. Stvar je torej še v reševanju. Ni torej res, da upravno sodišče ni ugodilo naši prošnji, ampak nasprotno: odredilo je nova poizvedovanja o naši prošnji. Tudi to svojo trditev je tovariš Bugatto posnel iz italijansko-liberalnega lista „Piccolo“, ki je ravno pred tremi dnevi zapisal to trditev.

Z ozirom na trditev gosp. poslanca Bugatto, da tudi nismo deslej dokazali potrebno število otrok v mestu tržaškem, pa popravljaj stvarno, da je potrebno število slovenskih otrok v mestu tržaškem že dokazano, in sicer imam ta najprej letna poročila treh nemških državnih ljudskih šol v Trstu; menim, da v te viire ne more biti nikakega dvoma. Po teh letnih poročilih je bilo ob zaključku šolskega leta 1907—1908 v različnih razredih nič manje nego 752 slovenskih otrok! (Čujte! Čujte!)

Na slovenski zasebni ljudski šoli ni bilo nič manje nego 324 slovenskih otrok, na slovenski pripravniški pa 170 otrok. Vsega skupaj je bilo torej na teh šolah 1748 slovenskih otrok v mestu tržaškem. Tu pa

ginja s svojim običajnim nečedno-nemarnim pozdravom.

— Kaj pomenja to, dragec, da se vaši tako zgodaj odpravljajo? Je spregovorila, dočim je basala tabak v obe nosnici. Pogledal sem jo in odleglo mi je pri srcu. Beseda: menjica, izrečena od Filipa, me je mučila. Ona ni ničesar slutila, vsaj se mi je tako zdelo takrat. Zjinajda se je pojavila iz sosednje sobe, v črni obleki, blede, z razpuščenimi lasmi; molče me je prišla za roko in odvela se sabo.

— Začela sem vaš glas, je začela ter sem takoj prišla ven. In vam je bilo tako lahko nas zapustiti, zlobni dečko?

— Prišel sem, da se od vas poslovim, knežnja, sem odgovoril, najbrže za vedno. Morda ste slišali, da odpotujem.

Zjinajda me je ostro pogledala.

— Da, slišala sem. Hvala vam, da ste prišli. Ze sem mislila, da vas ne vidim več. Ne vzemite o meni slabega spomina se sabo. Večkrat sem vas mučila; vendar pa nisem taka, kakoršno si me predstavljate.

Obrnila se je proč ter se naslonila na okno. — Zares, jaz nisem taka. Vem, da ste vi o meni drugega mnenja. — Jaz?

— Da, vi... vi.

— Jaz? sem ponovil bolestno in moje srce je zadrhtelo kakor prej, pod vtisom

otroci, ki obiskujejo italijanske občinske ljudske in meščanske šole, sploh niso všteti, ker gospoda italijanski mogotci v občinskem zastopu niti ne dopuščajo določati narodnosti otrok — iz lahko umljivih razlogov. (Čujte! Čujte!)

Poleg Italijanov in ne pod njimi!

Slednjič je gosp. tovariš dr. Bugatto z ozirom na to, kar je navedel, tudi izrekel trditev, da mi Jugoslavlani hočemo gospodovati. Popravljaj stvarno, da ni tako. Mi nočemo gospodovati, marveč hočemo biti povsem enostavno — enakopravni, hočemo tam, kjer tvorimo avtohtono prebivalstvo, uživati iste pravice, ki jih gospoda Italijani za-se zahtevajo in ki jih jim mi tudi privoščamo iz vsega srca. Ali mi nočemo biti v Primorju hišni hlapci, ampak poleg Italijanov gospodarji, kakor so Italijani! (Pohvala).

Predsednik: Prosim, da se omejate na stvaren popravek. Vi pa polemizujete neprestano, to je zloraba poslovnega reda.

Poslanec dr. Rybář: Se posebno pa uccemo biti zastopavljeni za Italijani iz kraljestva, ki nahajajo v Trstu vse, česar si le žele: dela, pouka itd. Mi hočemo v Trstu čisto enostavno živeti poleg Italijanov, ne nad njimi, ali tudi ne pod njimi! (Pohvala in ploskanje).

Avstrijska politika na Balkanu.*

Da-si je posegala Avstrija ponovno v dogodke na Jutrovem — spominjamo samo na leto 1737, 1788 do 1790, na sestank ruske carice Katerine II. z J.žefom II. v Kerzonu na Krimu v svrhu razdelitve Turčije — vendar niso bili ti odločilni za njeno zunanjo politiko, ki je bila prepojena zato tem bolj z raznimi zapadnimi problemi. Metternich je poznal samo Nemčijo, samo Italijo; za Balkan mu ni preostajalo niti trenutka časa.

Ali nekateri dunajski krogi so mislili tudi drugače. Nečak Jožefa II., nadvojvoda Karol, je priporočal, naj se zavzame Avstrija za balkanske Slovence in si zagotovi s tem ugledno mesto in moč na jugu. Ker je Avstrija morala odstopiti Napoleonu Ilirijo, je svetoval v oškodnino okupacijo današnje Hercegovine in Srbije.

Nekaj desetletij kasneje je izdelal maršal Radetzky posebno spomenico in jo predložil tedaj mladoletnemu cesarju Franu Josipu. V „Spomenici“ je priporočal prijateljsko s carjem, osvoboditev južnih Slovanov in razdelitev Turčije. — Ideali, ki jih je gojil sto let pred njim princ Evgen Savojski.

Cesar Fran Josip ni hotel o takih načrtih ničesar čuti in ravno tako ne njegovih ministri. Fran Josip je ostal do današnjih dni varuh Turčije po geslu, ki ga je imel že knez Metternich: „Turčija je za Avstrijo močnejša meja, nego morje.“

Pozabiti ne smemo, da je imel avstrijski cesar že v prvih letih svojega vladanja poseben vpliv na zunanjo politiko, katere smeri je določeval najraje iz svojega, izvemši kratko dobo pod ministrom za vnane stvari Andrassyjem. Poleg tega je bil v letih 1947 in 1848 politični učenec Metternicha samega.

*) Da-si se ne strinjamo s temi izvajanj v vseh podrobnostih, vendar jih radi približujemo radi njihove zanimivosti in radi važnosti in aktualnosti predmeta, o katerem razpravljajo.

Uredništvo.

PODLISTEK.

Prva ljubezen.

Povest Ivana Sjergjejeviča Turgjenjeva.

Iz ruščine prevel dr. G. G.

XX.

Naslednjega dne je mati izjavila, da se preseli v mesto. Zjutraj je oče vstopil k njej v spalnico in dolgo sedel žnjo sam. Nikdo ni slišal, kar ji je rekel, toda mati ni več plakala; pomirila se je in je zahtevala jedi — vendar se ni pokazala in ni spremenila svojega sklepa. Spominjam se, da sem klatalil okoli ves dan, ali v vrt nisem šel in niti enkrat nisem pogledal proti prizidku — a na večer sem bil svedok čudnega dogodka: moj oče je sprovel grofa Maljévskega pod pazduho skozi dvorano v sprednjo sobo in mu v navzočnosti lakaja rekel hladno: „Pred nekoliko dni so vaši jasnosti v neki hiši pokazali vrata; no, sedaj se ne vpuščam z vami v razpravljanja, toda čast mi je vam javiti, da vas vržem skozi okno, ako se še enkrat potrudite do mene. Vaš rokopis mi ne ugaja.“ Grof se je priklonil, stisnil zobe, se sključil ter izginil.

Začele so se priprave za preselitev v mesto, v Arbat, kjer smo imeli hišo. Zdelo se je, da se očetu samemu ni hotelo več ostati v dvorcu; toda očitno se mu je posrečilo sprositi mater, da ne bi delala neprimlik. Vse se je delalo tiho, brez prenačljenja; mati je celó velela pozdraviti kneginjo ter ji izkazati obžalovanje, da jo radi bolehnosti ne bo videla pred odhodom. Jaz sem hotel okolo, kakor nor — le eno sem želel, da bi vse to končalo čim prej. Ena misel mi ni šla iz glave: kako se je mogla ona, mlada deklica, no, in pri vsem tem knežnja, odločiti na tako postopanje, ko je vendar vedela, da je moj oče nesvoboden mož — in ko je imela možnost poročiti se, če tudi na primer z Bjelavzómom? Čemu se je vendar nadejala? Kako da se ni bala uničiti vse svoje bodočnosti? Da, sem si mislil, glej to je — ljubezen, to je — strast, to je — vdanost — in spomnil sem se na besede Lušina: sladko je žrtvovati se za druge.

Enkrat sem imel priliko videti v nekem oknu prizidka nekaj bledega... je-li to zares obraz Zjinajide? sem si mislil... zares, to je bil njen obraz. Tega nisem mogel prenašati. Nisem se mogel ločiti od nje, ne da bi ji bil rekel zadnjega zbogom. Porabil sem ugodno priliko ter se odpravil v prizidek.

V vsprejemnici me je vsprejela kne-

nepremagljivega, neizrecnega čara. — Jaz? Verujte mi, Zjinajida Aljeksándrovna, naj bi vi storili kar koli, naj bi me mučili kakor koli, ljubil vas bom in obožaval do konca svojih dni.

Naglo se je obrnila k meni, razširila širok roki, objela moja glavo in me krepko in goreče poljubovala. Bog vé, koga je iskal ta dolgi poljub v slovo, toda jaz sem poželjivo okusil njega sladkost. Vedel sem, da se nikdar več ne ponovi. Zbogom, zbogom, sem ponavljal...

Odrtgala se je od mene in odšla. Tudi jaz sem se oddaljil. Nisem v stanu opisati čustva, s katerim sem se oddaljil. Ne bi želel, da bi se ono kadarkoli ponovilo; toda čutil bi se nesrečnega, ako ne bi ga bil nikdar občutil.

Preselili smo se v mesto. Dolgo, dolgo se nisem ločil od minulosti, dolgo se nisem poprijel dela. Moja rana se je celila počasi; toda proti očetu prav za prav nisem gojil nikakega zlega čustva. Nasprotno: on je nekako celó pridobil v mojih očeh... naj psihologi pojasnijo to protislovje, kakor vedo. Nekega dne hodil sem po bulevaru in, na svojo neopisno radost, naletel na Lušina. Ljubil sem ga radi njegovega odkritega in nelicemernega značaja, vrhu tega mi je bil drag po spominih, ki jih je v meni vzbujal. Hitel sem mu nasproti. (Dalje.)

lahko trdimo, da so Habsburžani videli v slovaniki rasti vedno nevarnega tekmeča svoji moči. Saj je prišla habsburška vladarska hiša do vsemoči in pomena šele tedaj, ko je bil slovaniki tekmeč, češki kralj Otokar, premagan in ubit.

Krimska vojna, ki je razburjala dva leti vso Evropo, je prinesla tudi v avstrijsko politiko novega vetra. Še bolj avstrijske izgube v Italiji 1859 in 1866 ter žalostni konec pri Kraljevem Gradcu 1866, kjer se je morala Avstrija odpovedati enkrat za vselej vsem aspiracijam v Nemčiji in se umakniti od tam na korist pruskemu kralju.

Avstrija je prišla v najhujše škripe. Zedinjena Italija in Nemčija ste ji zapirali pot na zapad, z ruskim dvorom se je Avstrija zaradi svoje politike v Krimski vojni krvavo sprla. Ostala jej je torej svobodna samo še pot proti jugu. Hočeš ali nečeš se je morala podati Avstriji na Balkan, če ni hotela igrati vloge v kletki zaprtega ptica.

Ali vsaka zunanja politika je zavisan od gotovih načel. Dokler ni imela Avstrija zavaranovane svoje meje proti Nemčiji, toliko časa ni mogla tipati proti jugu. To se je pokazalo leta 1854 do 1857, ko je zasedla današnja Rumunija. Še bolj pa v 70-tih letih. Tedaj se je pripravljala Bismarck, da sklene zvezo z Avstrijo in kasneje še z Italijo. Zato ni imel nič proti temu, če gre njegov sosed na Balkan.

Pozabiti ne smemo, da je bila aneksija Hercegovine že leta 1876 sklenjena stvar, kar je tedanji minister za zunanje stvari Andrássy kasneje odkrito priznal. Evropski mandat, ki ga je dobila Avstrija leta 1878, je imel samo to posledico, da je dobila aneksija obliko okupacije. Kolikor je znano pisatelj te vrste, je bila proklamacija aneksije prvotno določena za čas premembe prestola. No, zadnji dogodki v Turčiji in še bolj velikosrbska agitacija je povpsela razvoj.

Pri vsej svoji nerodnosti je imela avstrijska zunanja politika veliko srečo: vsled berlinskega mandata stoji v njenem sedanjem boju s Srbijo in Čno Goro pravica formalno na njeni strani.

Ko so avstrijske valjške čete leta 1854 zasedle Moldavijo in Valahijo ob spodnjem Dunavu, so pisali listi, ki so bili inspirirani ali kako drugače zavisen od tedanjega kabineta, ki sta mu bila duša Buol in Alexander Bach, navdušene članke polne notranjega triuma. Med vrsticami je bilo nekako jasno čitati, da se ne misli dunajska vlada nikoli več umakniti iz podunavskih pokrajin.

Ali Buol-Schauenstein je imel troje mogočnih nasprotnikov: ruskega diplomata in kasnejšega mnogoletnega ministra za zunanje stvari Gorčakova; pristno prusko dušo in zagriženega nasprotnika Avstrije v osebi Bismarcka in pravega zveritelja zedinjene italijanske kraljevine, laškega ministra za zunanje stvari Cavoura.

Za dvajset let je bila tedaj Avstrija potisnena nazaj v svoje meje. Potem je sledila okupacija Bosne in Hercegovine, ki je pomenjala brezdvomno ponižanje Rusije in višek nemške politike.

Trideset let na to je Avstrija mirovala na jugu. Danes ni nobenega Gorčakova več, nobenega Bismarcka in nobenega Cavoura — tako manjka mož, ki bi jo potisnili zopet nazaj, kar bi bilo možno seré samo tako, če bi se združile vse one vlasti, ki so podpirale berlinske traktate — ali med njimi bi manjkal avstrijski podpis! Preostalo bi torej samo še eno sredstvo: vojna.

In s to bi bilo ob obstoječih razmerah nemogoče priti Avstriji do živega. Združena z Nemčijo in Italijo pomenja najmočnejšo armado v Evropi.

Tako ne preostaja nobena druga perspektiva, nego sprijazniti se z mislijo, da je Avstrija z zadnjimi dogodki sedla trajno na Balkan. Trajno v tem smislu, kolikor je dovoljen tak izraz za zgodovinske dogodke.

Pri tem se spomnimo sledečega dogodka. Ko sta se sešla car Nikolaj I. in tedaj 23-letni Fran Josip I. V Varšavi leta 1853 — torej eno leto pred Krimsko vojno — je sprožil ruski car vprašanje, kako bi bilo potiti Turčijo v Azijo nazaj? Iz odgovora, ki ga je dal avstrijski cesar ruskemu carju, je bilo spoznati, da se je bal avstrijski vladar, da bi se ne zaneslo gibanje med balkanskimi Slovani na avstrijska tla, ker je bilo tedaj komaj pet let, kar Avstrija ni držala besede dane Hrvatom in Srbom, ko so le-ti pomagali rešiti habsburški prestol pred revolucionarnimi Ogr in Dunajčani.

Strah pred jugoslovanskim gibanjem je napolnjeval avstrijske vodilne kroge še naslednja desetletja.

To vprašanje je za Avstrijo prevažno, da bi je mogla opustiti vlada v sedanjem času iz vidike. Preko njega ravno tako ni možno. Pleme je predravno, prečvrsto in prenadarjeno, da bi bilo možno zamahiti mu usta. V nepristranem konfliktu z njim živeti ni možno. Tem manj sedaj, ko je teh nasprotnikov več nego doslej. Torej preostaja samo ena pot: pobotati se z njimi.

Z dogodki leta 1866 in 1870/1 je odzvonilo dobi historične individualnosti habsburške. Preostalo ji je torej samo utrjevanje in razširjevanje svoje hišne politike.

Težko da grašimo, če presojamo vse zadnje dogodke samo s tega stališča. Tako nam je tudi njih bližanje Slovanom v zadnjem času lahko umeti.

Ali s stališčem utrjevanja svoje dinastije stoji v zvezi še eno vprašanje. Dr. Susteršič je izrekel v zadnjih delegacijah besedo o jugoslovanski skupini. Torej mesto dualizma trilateralizem. Kdor pozna dr. Susteršičovo politično spretnost in njegove zveze na zgoraj, ne dvomi, da njegove besede niso brez zaslonbe v višjih krogih. Pri svoji previdnosti bi jih nikoli ne izrekel iz lastnega nagiba.

Kaže se torej, da zasleduje Avstrija s svojo balkansko politiko sedaj resne in najdalekosežnejše cilje. Patriotični krogi, med katere prištevamo jako močne stranke in vsa armada so ob njeni strani in se navdušujejo z njo vred. To jej daje zopet moč na zunaj in jo bodri k vztrajanju na početi poti.

XXX.

Istri v pomoč.

Interpelacija posl. Matka Mandića in tovarišev na njegovo prevzvišenost gospoda voditelja ministerstva za finance.

Znano je dejstvo, da je letos večinoma zadela Istro slaba dolina. Vzrok temu je bila v glavnem izredno dolgotrajna suša, a deloma tudi toča.

V Koperskem sodnem okraju teče že tretje leto, da tamošnje prebivalstvo ni imelo niti sredeje, kamoli dobre letine! To leto pa — razun ono malo vina, ki ga je narod pridelal z veliko muko in znatnim stroškom, a ki nima skoro nikake cene — so odrekli ljudstvu skoro vsi ostali zemeljski pridelki. Ni krme za zimo, ni žita, krumpirja, fižola in sličnih jesenskih pridelkov. Turščice se je pri delalu morda tu pa tam toliko, da bi se moglo preživeti ž njo do meseca februarja 1909, ali tudi to se mu s silo prodaja od strani davčnih oblasti za davek.

Kaj se dela z ljudstvom ravno tega leta, to je v jubilarnem letu, to presega zares vse meje. Narodu se odvražajo živali in drugi pridelki, v kolikor jih še ima, ter se vse to prodaja za tako nizke cene, da se iz skupila ne izterja niti eksekutivne stroške.

Vsa ta nenavadna strogost z bednim ljudstvom izbaja, menimo, od dotičnega davčnega kontrolorja, ki se je brzokone nasproti svojim predpostavljenim obvezal, da izterja vse zaostanke, ali pa ima kak drugi posebni namen.

Med narod poslano orožništvo, polni svoje puške, da s tem narod prestraši in da mu pokaže, kako se gospoda uradniki ne šijo z narodom na iztirjevanju davkov.

Tako postopanje davčnih uradnikov in orožništva gotovo ne vspodbuja ljudstva k udanosti in ljubezni do javnih oblasti v tem za monarhijo težkem in resnem času.

Na temelju tega si usojajo podpisani staviti na njegovo prevzvišenost gospoda voditelja finančnega ministerstva sledeče vprašanje:

Je-li vaši prevzvišenosti poznano ono prestrogo in nekrščansko postopanje davčnih oblasti na iztirjevanju davčnih zaostankov v Istri sploh, posebno pa v okraju Koperskem?

Ako ni, hoče-li se dati čim prej obvestiti o tem ter ob enem ukreniti nemudoma primerne odločbe, da se bo z ljudstvom, ki se v tem letu bori z življenjem, postopalo čim najblažje na izterjevanje davkov?

Šolske razmere na koprškem vseučilišču.

Koprski slovenski učiteljski inštitut, prisiljeni in to radi strašansko slabih, v nebo pijočih zdravstvenih razmer, zahtevajo, da vlada nemudoma reši to perečo vprašanje. Res, žalostne razmere vladajo tu! Vsako leto je bilo mnogo absenc (zamud) v šoli. Letos pa se je to pojavilo v hujši meri. Dijaki so brez pomoči. Bolezni, posebno revmatizem je na dnevnem redu, da ne govorimo o drugih boleznih. Mnogo dijakov bi rado iskalo zdravniške pomoči, a so brez sredstev; tako si naskopavajo bolezni, ki jih mnoge tudi v poznejšem življenju konča, ko bi lahko mnogo pomagali svojim starišem in narodu.

Slovenska javnost ni dovolj obveščena o tem, kaj preodlagani smo od sveta ter nimamo nikake prilike, da bi komu stvar pojasnili. Ako sploh kaj pripovedujemo komu, dobivamo odgovor, da nas ne bo še kmalu konec.

Ali to ni tako, kajti gole številke jasno pričajo o žalostnem zdravstvenem stanju. Oni organi, ki so poklicani, da bi storili enkrat konec tem prežalostnim razmeram, ne morejo sedaj oporekati našim opravičenim zahtevam, kajti tu je črno na belem:

Prvi letošnji tečaj: en slučaj čeljustne stekline, združene z mrzlico; drugi slučaj legar; tretji slučaj pljučni katar.

Drugi letošnji, oziroma prvi lanski tečaj: štirje slučajji revmatizma, štirje slučajji trganja v zobeh, trije slučajji brenhijalnega katarja, dva slučajja prsnega katarja, en slučaj pljučnega katarja in en slučaj vslabljenja vida.

Tretji tečaj, oziroma drugi lanski tečaj: dva slučajja pljučnega katarja, šest slučajev revmatizma, en slučaj trganja v hrbtu, en slučaj popolnega revmatizma, dva slučajja stekanja drgalk in en slučaj boleznii kamnj.

Četrti tečaj: pet slučajev revmatizma, več slučajev katarja in dva slučajja pljučnice. Natančnešo statistiko prinesemo prihodnjič.

Vprašamo slavno vlado: ali smo zato tu na svetu, da poginjamo v teh vlažnih, gujlih in plesnivih prostorih, o katerih se je izrazil neki kavalerski stotnik: „Da hincin stecklich

nicht meine Pferde“ (tu notri ne bi vtaknil niti svojih konj)?

Ali ste slišali?! — Vlada še niti svojih konj ne bi vtaknila v take prostore, nas pa drži, da umiramo in hiramo telesno in duševno.

O srečno XX. stoletje v naši moderni Avstriji! Žalostni in hirajoči, a še ne umrli (!) pozivljamo slovensko javnost, slovenskega kmeta, slovenskega delavca, slovensko inteligenco, pozivljamo slovenske poslance, da se nemudoma, takoj zavzamejo za nas in vprašajo vlado, kaj misli s slovenskim učiteljskim Koprju. Ali misli, da si na ta način vzgoji dobre državljane i. t. d.? Ne mialimo se baviti s politiko, ker to ni naša stvar; ali toliko že smemo reči: gleda naj, kaj dela!!

Jugoslovansko vprašanje v avstrijskem parlamentu.

V nedeljo v četrtek so se visoko valovile debate v avstrijski zbornici. To so bile razprave na višini velikih idej in ciljev. Razprava se je vršila o nujnosti vladne predloge o aneksiji Bosne in Hercegovine.

Velik pomen teh debat je bil za nas v tem, da se je razvilo jugoslovansko vprašanje v vsej svoji razsežnosti, kakor nikdar poprej. In zgodilo se je prvokrat, da so tudi neslovenski poslanci resno razpravljali o potrebi, da se na jugu monarhije ožnuje jugoslovanska državna tvorba, ali, kakor se je izrazil princ Lichtenstein, ki je enkrat pravično sodil o Jugoslovanih: da se monarhija postavi — na mestu dualizma — na trilateralizem! Da sta poslanca dr. Laginja in dr. Tresić imela toplih besed za ujedinjenje in svobodo našega naroda, in da sta se toplo zavzela za pravično postopanje nasproti Srbom to je pač samoočebni umevno.

Ali v veliko zadoščenje nam mora biti, da se je našel tudi odlični nemški politik, kakoršen je poslanec dr. Redlich, ki je izrekel objektivno in simpatično sodbo o aspiracijah Jugoslovancov in o njihovi važnosti za državo. Uverjen je, da se Jugoslavoanci morajo ujediniti. Tudi on je izustil besedo: trilateralizem. Do tega pride, čim premagajo Slovani svoja notrajna nasprotstva. Govornik ni nikdar smatral velikohrvatske ideje za nevarno. On ne veruje v panslavizem kakor politično silo. Tudi N. mcm v Avstriji bi se dobro godilo, ako bi imeli krepko jugoslovansko življenje, ker bi naša industrija in trgovina zadobili v južnih konsumentih krepko oporo.

Izvajanja posl. princa Liechtensteina in Redlicha oživljajo nato, da se vsaj treznejši, razsodnejši in solidnejši elementi v nemškem taboru začenjajo emancipirati tistega tradicionalnega slarofobstva v presojanju našega jugoslovanskega vprašanja. Kakor dogodek zgodovinskega pomena moramo pozdravljati dejstvo, da so odlični nemški politiki začeli do brohotno in celo laskovo govoriti o svojstvih Jugoslovancov, in da so jeli označati naše ujedinenje pod žezlom Habsburžanov kakor življensko potrebo monarhije, kakor jedino jamstvo za nje bodočo veličino. Princ Liechtenstein uvršča Jugoslavoane med jednako vredne člene v rodnihi tistih narodov ki naj jih vodi naša vladarska hiša. Logika dejstev je začela siliti na pota naravnega razvoja. In monarhiji ne preostaja drugoga, nego da pogumno nastopi to pot. To je jedro izvajanj princa Liechtensteina in dr. Redlicha, torej dveh nemških mož do kosti in mozga.

Znamenit govor je izustil tudi češki realist znani sloveči profesor Masaryk. On vidi vzrok nezadovoljnosti Srbov v politiki Madjarov. On pa se najodločneje obrača proti aspiracijam Madjarov do balkanskih pokrajin. Tudi ta govornik se je bavil z vprašanjem trilateralizma, zatrdivši, da je Avstrija že navetala iz trilateralizma: iz Češke, Ogrske in dednih del. Ali ta trilateralizem so pretvorili v nehistorični revolucionarni dualizem. Ali po njegovu mnenju tudi trilateralizem ne bi zadoščal, kajti Avstrija obstoji iz več nego treh narodov. Zato se mora jugoslovansko vprašanje rešiti jedino le v zvezi z vsem narodnim vprašanjem države. Za Avstrijo obstoji le en izhod: da se vsavirajo zastopstva manjšin, samovlada posamičnih narodov. V dejstvu, da obstoji v parlamentu jugoslovanski klub, v katerem so združeni Hrvati, Srbi in Slovenci, vidi govornik napredak, nekaj poskus v malem za rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Ti glasovi v avstrijskem parlamentu in iz ust odličnih govornikov različnih strank so za nas res zgodovinskega pomena. Kakor rudeča nit se je vleko skozi vsa izvajanja naglašanje potrebe, da monarhija temeljito revidira svojo balkansko politiko in vse svoje postopanje nasproti Jugoslovancem. Na mesto prejšnjega bagateliziranja in nespoštljivega govora je v teh govorih stopila resna beseda uvaževanja in cenjevanja važnosti za monarhijo. Še več: ta izvajanja involvirajo spoznanje, da Avstrija ima bodočnost le kakor jugoslovanska država.

Tembolj razveseljivo je, da je ta veliki moment našel tudi med našimi poslanci, ki se ga zavedajo. Kolikvega pomena je, da se naši jugoslovanski poslanci združili ravno v teh resnih dneh, temu je dal izraz že profesor Masaryk. Zato pozdravljamo tudi že največim zadovoljstvom vesti z Dunaja, da postaja naša Narodna zveza ktralizacijska točka za več parlamentarno skupino, ki bo mogla ureljavljati svojo moč ne le na reševanju jugoslovanskega vprašanja v Avstriji,

marveč tudi slovankega vprašanja sploh. Zreti smemo torej z najboljšimi nadami v bodočnost.

Ogrska.

V romunski vasi Martines blizu Dave so stavili na romunsko šolo madjarski napis. Romunski kmetje so zahtevali, da se napis takoj odstrani. Ker se njihovi zahtevi ni ugodilo, so napali šolo in odstranili napis. Sedaj je oblastnija poslala tjakaj orožništvo.

DOGODKI NA BALKANU. IZ BOSNE.

Teritorijalne kompenzacije. Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda, da se je Avstro-Ogrska izjavila pripravno odškodovati Srbijo teritorialno ob Drini, Črnogoro pa v Hercegovini.

TURČIJA.

Carigrad 19. Po včerajšnjem selamliku so mohamedanci manifestirali pred smirskim Jildizom. Sultan se je pokazal na oknu in je manifestante pozdravil. Dal jim je reči, da se čuti srečnega, ko vidi svoj narod kakor leva.

Carigrad 19. V carigradskih osrednjih ječah so se spuatali jetniki, ki so povodom otvoritve parlamenta zahtevali, da se jih pusti na svobodo. Eden jetnikov je bil ubit, več pa ranjenih.

Carigrad 19. Zbornica je imela danes sejo, ki je trajala od 12 in pol do 4. ure popoldne.

Bojkot avstrijskega blaga.

Carigrad. 19. Ko je včeraj priplul Lloydov parnik v Valono in hotel prenesti avstrijsko pošto, je prišlo do obžalovanja uradnih izgrediv in do nasilnosti. Vsled tega je markiz Pallavicini uložil danes pri porti energičen protest.

SRBIJA.

General Lipovac odpotoval.

General Lipovac je odpotoval v Rusijo. Izjavil je, da se v slučaju vojne stavlja Srbiji na razpolago.

Bojkotno gibanje v Srbiji.

Iz Belegrada poročajo, da so srbski trgovci sklenili, da prično z novim letom bojkot avstroogrškega blaga.

BOLGARIJA.

Primanjkljaj Bolgarske.

Kakor se predviđa, bo znašal deficit Bolgarske za tekoče leto okoli 20 mil. levov. Deficit pripisujejo največ proglašenju neodvisnosti. Za prihodnje leto bo iznašal deficit, kakor se predviđa po proračunu, 28 800 000 kron. Proračun za 1909 je predviden na 178 800 000 levov.

Žalostni položaj bolgarske vlade.

Sofijska „Den“ poroča, da se bolgarska vlada nahaja v zelo tragičnem položaju in to radi okupacije vzhodnih železnic. „Den“ pravi, da je vlada sedaj pripravljena povrniti vzhodne železnice, ali družba, za katere ledji stoji Avstrija in Nemčija, noče vprejeti železnice, marveč zahteva odškodnino, ki iznaša še enkrat toliko, kolikor so v resnici železnice vredne. A Bolgarska bo morala ali plačati, kolikor družba zahteva, ali pa vlasti ne priznajo carstva. V tem slučaju bo vlada prisiljena plačati; to pomenja njen padec. Za to je nje položaj zelo omajeo.

Drobne politične vesti.

Brazilijska se oborožuje. Brzjavka poroča iz Rio de Janeira, da je brazilijski parlament v tajni seji odobril izredni kredit 75 mil. za vojne svrhe.

Dnevne vesti.

Le jednega je našel „Piccolo“, da se more sklicevati nanj kakor na slovanško pričo za italijanski vseučiliščni postulat. To je znani dalmatinski „demokrat“ z njegovo „Slobodo“.

Ali ta isti Smodlaka je bil tudi na dijaškem shodu v Trstu l. 1905, kjer je držal fulminanten govor za — slovenski Trst!!

Da bodo videi čitatelji, kako je tedaj govoril ta isti dr. Smodlaka, prinašamo tu nekoliko pometkov iz njegovega govora.

Uvodoma je rekel dr. Smodlaka: Vážnost Trsta za Slovence, v nacionalnem in gospodarskem pogledu je dokazal, da ni mogel lepše, tržaški poslanec dr. Rybač. No, ker je to jako znamenita točka ne le za nas bratje Slovenci, marveč za ves slovenski jug, dovolite mi, da se tuli jaz kakor dalmatinski Hrvat dotaknem tega velevažnega vprašanja, ki vas je danes zbralo „Tu v tolikem številu“.

Na to je govornik obširneje izjavil, kako da je Trst pravi dalmatinski emporij, najvažnejše trgovinsko središče za Dalmacijo ter je prišel do zaključka:

„Trst za nas ni tujina, ampak del našega organizma, in to jako važen del, da bi samoumputacija (Ako bi se odrekli Trsta. Op. ured.) mogla pogubno delovati na vse narodno bitje“.

V nadaljevanju govora, kjer se je dr. Smodlaka bavil z vdrašanjem političnega osvajanja Trsta, je menil:

„Jaz se nočem baviti s tem vprašanjem daljne bodočnosti, katerega mi sami, brijim se, ne rešimo nikdar, kakor ga ne rešijo sami tudi Italijani, četudi so v ta hip po številu močnejši. Tržaško vprašanje bi se moglo rešiti jedino le v spora-

zumljenju med Italijani in Jugoslavi. Ali, ker Italijani delajo to sporazumljenje nezmožnim je zastoj trošiti besede o tem... Ali, dočim je težko, da bi bil Trst kedaj popolnoma naš, in samo naš, moremo pa doseči, da poleg tujskega Trsta bomo imeli tudi mi svoj Trst, da bomo svoji v tem mestu, kjer se gleda danes na nas kakor na mrzle tujce... Kadar govorim o našem Trstu, gospoda, mislim na slovenski, na slovenski Trst — kajti še-le potem, ko bo Trst slovenski, bo pridobljen z Jugoslavijo. Drugače ne more biti. O tem nas uverava prvi pogled na to lepo mesto in na ljudstvo, ki vrvi po njegovih ulicah. Objemajo je slovenski zeleni griči od vseh strani, s slovenskim znojem so postavljene veličanstvo palače, slovenski kmet je hrani tudi danes s svojimi žulji. Slovinci so tu domačini, njim gre tu vodstvo, njim največja prava ob največjih dolžnostih.

Dr. Smolaka je zaključil svoj govor tako-le:

„Objubljam tu navzočim slovenskim bratom svojem in v imenu hrvatske demokratske stranke dalmatinske, da bomo v smislu teh idej, po meni danes tu izraženih, delovali tudi mi po svojih slabih silah, da se sledečji vzdrumijo iz mrtvila tržiški Dalmatinci našega jezika, ki morejo mnogo pripomoči splošni narodni stvari v Trstu — in ako Bog da, store tudi to na čast, in korist sebi, naši mili Dalmaciji in vsemu narodu našem.“

Nekapitulirajmo: Dr. Smolaka je slovesno izjavil, da imamo Slovenci pravico do Trsta, da bi izvršili samosamputacijo, ako bi se odrekli Trstu, da se tržaško vprašanje more rešiti le v sporazumljenju med Slovenci in Italijani, da so le Italijani krivi, da ne more priti do takega sporazumljenja. Dr. Smolaka je torej z vso verno branil naše sedanje stališče ob vseučiliščnem vprašanju. A dosledno izvajanje tega stališča gre jedino za tem, kar je dr. Smolaka reklamiral kakor naše sveto pravo in kar nam je ravno on nalagal kakor sveto dolžnost.

Danes pa piše tako, da se more sklicevati nanj najbesneji sovražnik vseh Jugoslovancev — „Il Piccolo“!

Tempora mutantur, kakor se že vrše — deželnozborske volitve. Tedaj, ko je tako govoril, kakor gori ekscerpirano, nismo pisali še le 1908, ko je dr. Smolaka na volilnih ruševinah — žalosten pogorelec.

„Piccolo“ ima res smelo se svojimi klasičnimi pričami od slov. strani. Poprej se je skliceval na nekega „kremenjaka“, ki je bil dolgo dijak, a danes ni... nič drugega, in ki bi hotel še la kaj postati, če ne drugače s pomočjo Italijanov. Sedaj pa se sklicuje „Piccolo“ na „demokrata“, ki ga je narod na zadnjih volitvah z vso potrebno odločnostjo kakor svojega zastopnika — odklonil!

Sprvim svojim hrvatskim „kremenjakom“ ni „Piccolo“ — okremenil pozicije svoje stvari s Smolako pa jo je pošteno — osmodil! Naše sožalje!

Pogreb predsednika višega deželnega sodišča Karola vit. Defacisa. Ob velikanski udeležbi se je včeraj ob 10. uri predpoludne vršil pogreb pokojnega predsednika višega deželnega sodišča Karola vit. Defacisa, dokaz, kakor priljubljen da je bil pokojnik v vseh slojih. Pogrebni sprevod se je iz hiše žalosti v ulici S. Giorgio pomikal v cerkev starega sv. Antona. Pred mrtvaškim vozom so nosili pet velikih vencev, ki so jih poklonili: pravosodno ministerstvo, višje deželno sodišče, deželno sodišče, in uradništvo primorskih dežel, pravdaštev, sledila sta dva voza polna vencev. Za mrtvaškim vozom so korakali svaki pokojnika ekselencija podadmiral v. p. tajni svetnik Berghofer, namestnik princ Hohenlohe, župan Sandrinelli, provizorični voditelj višega deželnega sodišča dvorni svetnik Lettich in drugi načelniki civilnih in vojaških oblasti.

Polnoštevilno so bile zastopane sodnijske oblasti, višje deželno sodišče, deželno sodišče, trgovsko in pomorsko sodišče obrtno sodišče ter zastopstva iz Gorice in Rovinja, njim na čelu prednika okrožnih sodišč Casafura in Covaz ter državna pravdnika Jeglič in Černe; nadalje viši državni pravdniki dr. Chersich, državni pravnik dr. Zenkovich, odvetniška in notarska zbornica in corpore, sodnijski izvedenci, kancelijsko osebje in služabništvo; predsedništvo višega deželnega sodišča zadržkega je bilo tudi še posebej zastopano. Iz Gorice so prišli na pogreb eks. FZM baron Teuffenbach in voditelj okrajnega glavarstva dvorni svetnik grof Attems, nadalje korminski župan baron Locatelli. V cerkvi Starega sv. Antona je blagoslovil krsto župnik Lupetina, na kar so jo prepeljali na Katinaro, kjer so jo na tamonjem pokopališču položili v robinsko rakev.

Voditelj pravosodnega ministerstva sekcijijski načelnik dr. vitez Holzknacht, ki je pred sinočnem odpotoval z Dunaja in bi bil moral včeraj ob 6. uri 45 min. prispeti sem, ni mogel vsled železniške rezgode pri Zagorju priti pravočasno na pogreb, ker je vlak prispel v Trst še le okoli 11¹/₂ ure predpoludne. Na kolodvoru so voditelja pravosodnega ministerstva pričakali dvorni svetnik Lettich in viši državni pravdniki dr. Chersich. Dr. vit. Holzknacht je potem obiskal namestnika, župana, škofa in mater pokojnika gospo Matildo Defacisa. Ob 4. uri popoldne je vsprejemal uradnike sodnijskih oblasti. Ob 6. uri 35 min. je zopet odpotoval na Dunaj.

Zagrizenost carinskih uradnikov na pošti. Pišejo nam včerajšnjega dne: Ko sem danes

v slovenskem jeziku telefoniral v kavarno „Balkan“, je to tako razburilo navzoče carinske uradnike, da so menili, da se s slovenskimi glasovi — aparat pokvari!

Naj le potrpe, tudi njim se še ohladi vroča kri in se jim še priuče slavofofska ušesa slovenskim zvokom.

Osebnost. Korespondent ruskega lista „Novaje Vremja“, Beresewsky, ki je bil v zadnjem času mnogo imenovan radi svojega razgovora s srbskim ministrom za unanje stvari Milovanovićem, se mudi te dni v Trstu. da se informira o naših političnih in drugih razmerah.

Potunola torpedovka „Huszar“. — Iz Kotora poročajo, da so potapljači našli potunulo torpedovko „Huszar“. V kratkem jo dvignejo in odpeljejo v Trst.

Iz Lonjerja. Naš slavní magistrat zares imenito skrbi za svoje občane. Vedno čitamo tako vsaj v „Piccolo“. K tolikim „dokazom“ teh trditvev naj navedemo zopet nov slučaj! V vasi Lonjer, dobre pol ure oddaljeni od Trsta, ubogi ljudje še se laj nimajo nika-kega javnega večega vodnjaka, dasiravno se je že sto in stokrat pokazala potreba, da se tak vodnjak napravi. Malomarnost tržaškega magistrata pa se pokaže v posebno svetli luči, ako se pomisli, da je zemlja v Lonjerju polna vode.

In Lonjerji sami so storili že nešteto korakov v dosego svoje prošnje, da celih trideset let se mučijo in beračijo pri milostni gosposdi za to, kar bi bilo dolžnost občine same: skrbeti za občane svoje. Postopanje občine tržaške je pa npravnost nezakonito; kajti na pritisk od strani slovenskih poslancev v mestnem svetu, je isti že pred 3 leti stavil v proračun tozadevno svoto; a slavní magistrat se še na gane, da zaprične z delom.

Na sredi Lonjerja, ki je priljubljen izletni kraj Tržačanov, je nekak smrdljiv kal za napajanje živine, a ljudstvo je v tej suši brez prepotrebne vode. Povabimo gospodo z magistrata, naj si pridejo ogledat ta smrdljivi umazani kal, dokaz na predne tržaške občine.

Na razna vprašanja, kaki plesi se bodo plesali v tej sezoni na slovenskih prireditvah, odgovorjam tem potom, da se bo od navadnih znanih nam plesov plesalo le navadni valček. (Polka, škotska in mazurka se na naših plesih ne bo več plesala, ker so to že prenavadni plesi); potem menuetni valček, figurirana polka, pas d'espagne, pas des patineurs, dancing in bohemienne. Sestavljeni plesi: česka beseda, narodni čtverky (česka narodna čtorka), varietes parisiennes in stara francoska četvorka.

Posebni plesi, ki jih bodo plesali le oni, ki se prijavijo in se bodo poučevali: Moravska beseda, salonsko kolo in Slovan. Drugi plesi se v tej sezoni ne bodo plesali. Da se pa ne bo očitalo, da se na slovenskih plesih v Trstu plesajo le taki plesi, ki niso vsem znani, sporočam, da se vse gori omenjene plesne pleše v vseh slovenskih društvih v Trstu, kjer se vsak lahko v par urah priuči vse pravilno plesati.

Nagrobni spomenik pokojnemu Hrabroslavu Ražmu. Ob priliki pogreba pokojnega Hrabroslava Ražma se je nabralo med bazovskimi občani K 53'60 st., katara svota se je določila kakor prispevek k pokritju pogrebnih stroškov.

Kakor je bilo že objavljeno v „Edinosti“, se je nabrala na dan pogreba v gostilni „Pri Lipi“ K 32'—, 19. oktobra t. l. v gostilni „Na Pošti“ K 6'80 st., 19. novembra t. l. v gostilni „Pri Grgu“ K 6'90 st. — Nadalje so darovali g. Fran Stibel in Jaka Štoka v Trstu K 2'—, Matija Križmančič K 2'—, Peter Križmančič K 1 in Fran Marc K 1'— Skupaj K 52'70.

Ta svota se je nabrala v svrhu nabave nagrobnega spomenika temu vlezaslužnemu možu.

Ker je imel pokojnik blizu in daleč veliko prijateljev in znancev, se apeluje toliko na iste kakor tudi na ona pevska društva, pri katerih je pokojnik sodeloval, da bi v to svrhu namenjene svote odposlali na odbor pevskega društva „Lipa“ v Bazovico. Vsak, tudi najmanjši dar bo hvaležno vsprejet in se objavi v „Edinosti“.

Tržaška mala kronika.

Dozdevni roparski morilec aretiran. — Včeraj je bil aretiran neki individuum, ki je kakor se zdi, izvršil tri roparske umore na Nemškem.

Tat v rokavicah. Včeraj je policija aretirala nekega elegantnega gospoda, ki je zahajal v kavarno Edison, in o katerem je policija prepričana, da je izvršil več ulomov. Vedel se je povsod kakor pravi kavalir. Imenuje se Ernest Rosso iz Pirana.

(Dalje na deseti strani).

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je Tekočina GODINA

Steklenica stane K 1'40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti poš. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poš. in zavoj.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Mila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „Mila Jgea Farneto 4

NAZNANILO!

Nova prodajalnica tu- in inozem. blaga za moške obleke

GIUSEPPE SPECHAR

Trst, ulica S. Caterina št. 9. — Piazza Nuova (ex Gadola)

je preskrbljena s bogato izbero najlepših in zadnjih novosti zimskega blaga za obleke, površnike, chevias (črne in bele) in prstnega angleškega blaga za hlače po najdogovornejših cenah.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi.

Josef Reithoffer's Söhne Dunaj

Podružnica v Trstu - Corso 29

Bogata izbira posteljnih odelj, vzglavnikov in kopanj.

Krojačnica za civilne in vojaške obleke ter monture avstrijskega Lloydakakor tudi vsake uniforme

ANTON GROSSER - Trst, Corso 21, II. n.

z bogato zalogo narodnega in tujega (angleškega) blaga zadnje novosti. Perfektni kroji. Cene jako zmerne.

V prodajalnici manufakturnega blaga

L.G. Colombani

ulica Vincenzo Bellini št. 18

Proda se vsakovrstno blago po nizkih cenah.

Specijaliteta: bluže in obleke za gospe.

Manifakturna trgovina

Arturo Modricky

Trst, ulica Belvedere 32

Zaloga prešitih pokrival od K 6'40 naprej. Pokrivala iz finega satina ali volne za 1 ali 2 osebi. Beli fuštanj piquet, navadni in barvani za obleke, v veliki izbiri. Pletenine, srajce, nogovnice, flanelasti šalji, svilnate in volnene rute v veliki izbiri. Ovratniki, zapestniki, ovratnice za moške. Dežniki za moške in ženske, pozlačeni pasi za ženske. Velika izbira drobnih predmetov.

Antonio Alberti

Trst, ulica Ponziana 656

Izdeltovanje in barvanje kožuhovine.

Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin.

Prevzema naročbe in vsako popraviljanje Čisti in pere vsako vrst kožuhovine.

Dr. Aless. Martinelli

Zobozdravnik dunajske poliklinike

Izdiranje brez bolečin

PLOMBIRANJE

Umetni zobje po najnovjšem zistemu.

CENE ZMERNE.

Via Barriera vecchia šte. 33

TELEFON šte. 1708

: Nova prodajalnica ur :

NORBERT NACHTIGALL

TRST. - Ul. Nuova 41. - TRST. (Palača Salem).

Navadne, zlate, srebrne in kovinate ure. Specijaliteta kronometrov regulatorjev i. t. d. z garancijo.

Poprave se izvršujejo najnatanejšje. Stenske ure se pri-ponje na dom ter se jih dostavljajabrezplačno.

Struchel & Jeritsch

Trst, Piazza Nuova

vogal ulica S. Caterina

Izbira perila, velnenega blaga, trliža,

preprog, zaves, pletenin in modercev.

Kožuhovina. - Žida. - Fuštanj.

Čipke, vozila, obšitvi. -- Drobní predmeti.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in na obrtni razstavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

zvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi za vino pirit, likere, tropinovec, olje, slivovec, maraškin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenike.

Žran Abram

Trst, ulica S. Francesco 44.

Zaščitna znamka: „SIDRO“

LINIMENT, CAPSICI Comp.

nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je splošno priznano kakor najizvrstnejše bolu-
blajujoče mazilo pri prehlajenju itd. — Cena
80 stot., K 140 in K 2; dobiva se v vseh
lekarnah. Pri nakupovanju tega posoda pri-
ljubljenega domačega sredstva naj se jemlje
le originalne steklenice v škatljah z našo
zaščitno znamko: „SIDRO“, potem je kupo-
valec gotovo prejel originalni izdelek.

Dr. Richter-ova lekarna pri Zlatem levu
v PRAGI
ELIZABETINA ULICA št. 5 (nova)
Dnevno razpošiljanje.

SEDEZI V
TRSTU, GORICI, PULI
Ces. in kr. priv.

1. kreditnega zavoda

(Glavnica in reserve 183 milijonov kron)

se bavijo

z vsemi bančnimi operacijami.

HRANILNE VLOŽNE KNJIŽICE

Pohrana in uprava vrednosti.

Kupo-prodaja tu- in inozemskih vredno-
diviz in denarja. Zavarovanje vrednost-
nih papirjev proti izgubam na zrebanju.
Računi na bančen žiro in tekoči računi.

Inkaso-efektov, dokumentov, nakaz-
nic in izžrebanih srečk.

~ Kreditna pisma ~

Chèques, nakaznice, poštne spremnice.

Predjumi in posojila na vrednostne
papirje, delnice, srečke, blago,
Warrants, ladije itd.

Ženitovanijske kavcije.

za vojake in menjava že
obstojećih kavcij.

Oglase treba naslovljati na
Inseratni oddelek „Edinosti“

Prva slovenska zaloga in tovarna pohištva Andrej Jug, Trst

CENE BREZ KONKURENCE. ulica sv. Lucije št. 18 (za dež. sodiščem) SVOJI K SVOJIM!

LA FILIALE DELLA BANCA „UNION“

(Filijalka Banke Union) v Trstu

se bavi z vsemi bančnimi in menjičnimi operacijami.

Tekoči računi in računi
na bančni žiro

v kronah ali v inozemskih vrednostih
po jako ugodnimi pogoji po dogovoru.

Inkasi

efektov, dokumentov, odrezkov in
izžrebanih srečk.

Izdaja hranilne knjižice ter obrestuje vloge po

4%

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam.

Daje predujme

na vrednote in karate parnikov i. t. d.

Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu

(prosto vsakršnih stroškov)

menjične vrednote neapeljske banke (Banco di Napoli), italijanske banke
(Banca d'Italia) in siciljanske banke (Banco di Sicilia).

Odpira kredite v nozemstvo proti listinam. — Izdaja kreditna pisma.

ODDELEK ZA BLAGO.

Daje predujme

na blago, police, warrants i. t. d.

Odpira earinske kredite.

Kupuje in prodaja blago v komisiji.

ODDELEK ZA SLADKOR.

Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance
31. decembra 1904.

Zadružna glavnica (od kojih vpla- čano K 3.200.000)	K	8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov	"	7.489.915
Rezervni zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov	"	4.14.4154
Rezervni zaklad premij za zavarova- vanja	"	83.152.182
Zavarovanja na življenje v veljavi 31. decembra 1904	"	295.436.382
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1904)	"	542.251.551

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih
zavarovanja proti požaru, strelu, škodi vlad razstrelb
alomu kakor tudi prevozov po suhem in morju.
sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po razno-
vrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačljive vs
življenja ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Čevljarski mojster

Viktor Schenk

priporoča

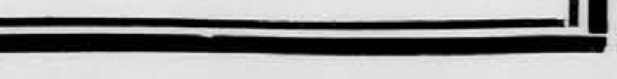
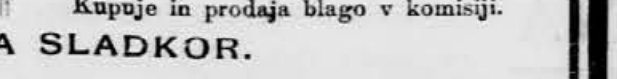
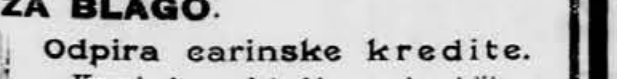
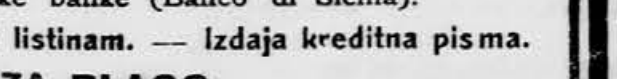
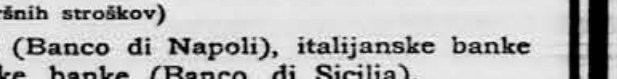
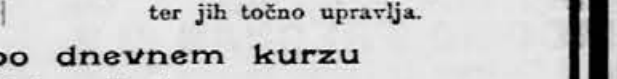
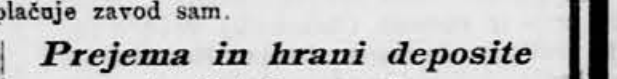
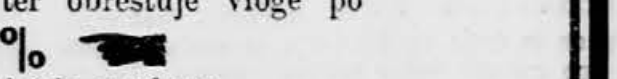
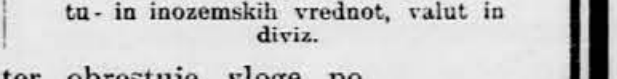
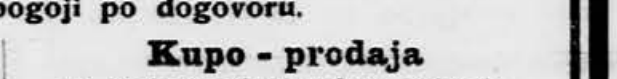
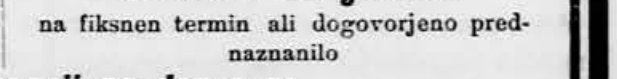
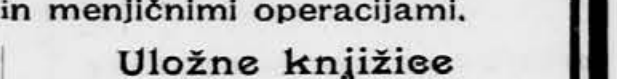
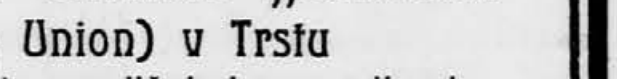
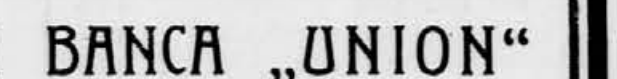
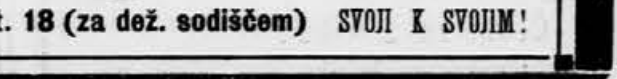
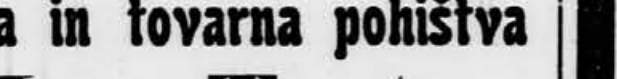
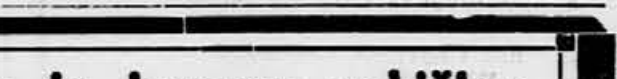
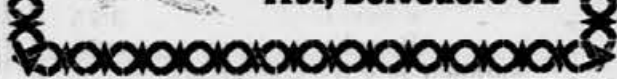
**svojo zalogo
: raznovrstnega :
obuvala**

za gospe, gospode in otroke.

Prodaja najboljši biki

Fredin globin, cavalier.

Trst, Belvedere 32

Eternit

Glavno zastopstvo: Trst, V. Jana. h in drug.

Mlekarska zveza v Ljubljani

reg. zadruga z omejeno zavezo

prodaja

sir fini 1/4 masten po K 1-20 kg	sir fini polnomasten po K 1-44 kg
> > 1/2 > > 1-32 >	> posušeni > > 1-58 >

Surovo maslo in kuhano maslo po dnevnih cenah.

Cena franko Ljubljana. — Zavojnina se posebej računa. — Najmanjše
naročilo 1 poštni zavitek od 5 kg za mlado maslo; za sir 1 hleb od
10—30 kg.

Božična razprodaja.

Velika izbira zgotov. oblek za dame, gospode in otroke

BOHINEC & Co. Trst

ulica delle Torri št. 2 TRST Via San Lazzaro 17
(za cerkvijo sv. Antona novega)

Znižane cene!! Znižane cene!!

TELEFON šte. 22-05

IVAN KRŽE - TRST

Piazza S. Giovanni šte. 1

Priporoča svojo trgovino s kuhinjsko po-
sodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje, emajla
o sitarja, ali cinka, nadalje pasamsterje, kletke itd.
Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljeno in
stekleno posodo za vino.

Razpošilja na deželo.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin
od lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad.
sodčkov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev,
jerbasov in metel ter mnogo drugih v to stroko
spadajočih predmetov.

Postrežba na dom. Cene zmerno.

Edina zaloga svilnatega blaga v Trstu

ALLA CITTA' DI LIONE

Trst - Piazza della Borsa št. 3 - Trst

OOOOO po tovarniških cenah. OOOOO

Svila zadnjega dohoda za bluže za gledišče. — Crêpe de chine za toilette itd.
Tafetas fleur za obleke (visokost 90 in 110 cm). — SPECIJALITETA: Boršun
chiffon (visokost 110 cm) za toilettes. — Sealskin za površnike.

Vzorec na deželo zastoj in brezplačno.

Cine-Music-Hall-Mondial

Edini v Trstu. Ul. dell' Istria 6, Hrib sv. Jakoba. Edini v Trstu.

Žive in govoreče slike.

Vsako soboto in arado nov vapored, absolutne novosti.

Od sobote 19. do terka 22. decembra:

Novi pariški stražarji Cine-Musi:
komice.

Lesna obrt v Braziliji
podučno — po reanici

LEP DOBITEK Zatre se ob 5. uri

založna. komica.

Nova prodajalnica manifakturnega blaga

EUGENIO DELLA TORRE

prej agent tvrdk F. CASTELLITZ e Successori G. SCANTIMBURGO

Trst, ulica Stadion 11, tik pekarnice Covacich

O priliki božičnih in novoletnih praznikov velika izbira volnenih in
bombaževih pletenin za moške, ženske in otroke, srajc, ovratnikov, zapestnic
in ovratnic. — Konfekcionirano perilo, volneno blago in fuštanj (garantirane
barve) ter flanel. — Izbira drobnih predmetov in potrebščin za čipkanje.

Cene, da se ni bati konkurence.

Nekoliko doneskov k vprašanju nравnosti v Italiji.

O malokaterem vprašanju katerega naroda je pisati tako težko, kakor o njegovi nравnosti, ako umevamo pod tem seksualno razmerje obeh spolov. Ne glede, da vplivajo na te medsebojne odnose važni zunanji momenti, kakor ekonomični razvoj katerega naroda, njegov socijalni ustroj, podnebje in sto drugih stvari, kaže že tudi vsak pisatelj, komaj da se je spravil do tega dela, nehoté tendenco, da misli samo na ženski spol. Toda pisatelju so znani tudi ženski raziskovalci na tem polju, a tudi one so govorile in pisale tako, kakor da igra pri vprašanju nравnosti samo en spol odločujočo vlogo, t. j. ženski.

Po vzrokih nam ni treba dolgo iskati. Vse naše življenje se giblje v smeri ekonomičnega napredka. Ljudstvo na naši kulturni stopinji, ki n. pr. še ne pozna zasebne lastnine, nima tega instinktivnega občutka v teliki meri razvitega, kakor nas kdo. Pri njih je uboj in tatvina nekaj brezpomembnega in prej peganjajo tatu nego ubijalca, ker ima za nje stvar večjo vrednost nego človek. V Tučiji je še danes tistina mnogo hujši prestopek nego umor.

Tudi za posledice seksualnega razmerja bi se ljudstvo kaj malo brigalo, da ne pome-njajo pod gotovimi okoliščinami ekonomsko odkodovanje posamičnikov. Odtod prihaja, da nihče ne vprašuje, kako se vede moški spol v tej stvari; s podvojeno pozornostjo čuva zato vsa javnost nad ženstvom.

Statistika, ki bi se pečala z moškimi stvarmi, odreja popolnoma. Večjo vlogo igra pri ženskem spolu. Predvsem mislimo na prostitucijo, razne bolezni in nezakonske porode. Brez drugega pa moramo vsikdar vpoštevati tudi vse onemomente, ki jih navajamo že zgoraj.

S tega precej enostranskega stališča izhaja sledeča razprava.

Italija je bila že od nekdaj tista država, ki je imela najmanj nezakonskih otrok. Po eni strani leži vzrok v tem, da je razmerje obeh spolov precej enako, tako da ženske ne preostaja. V tem oziru jo pre-kaša v Evropi samo še Balkan, kjer ima n. pr. Bosna na vsakih tisoč mož le 894 žensk. Po drugi strani stroga, včasih upravljanje samostanske vzgoja deklic srednjega in višjega stnu, ki so se brez strogega nadzorstva težko kam ganile.

Angleška vlada je izdala leta 1904 obširno statistiko, v kateri se peča z vprašan-jem nezakonskih otrok po vsej Evropi. Izmed sedemnajstih držav, ki so prišle v poštev, se nšaja na prvem mestu Iraka, potem Italija in na zadnjem Avstrija. V sledečem podajemo pregled nekaterih važnejših, včevši Japonsko:

Iraka	260%	Japonska	810%
Anglija	380	Nemčija	860
Italija	572	Ogrska	921
Francija	810	Avstrija	1365

Ako vpoštevamo ta pregled, potem re-čemo lahko, da italijansko ljudstvo nikakor ni tako zelo nравno skvarjeno, kakor se sklepa v obče po njegovem vročem tempera-mentu. Vzemimo kakor kuriozum starejšo avstrijsko statistiko iz leta 1814, ko je pose-ovala Avstrija še svoje gorenje italijanske pokrajine in primerjajmo B-netke in Milan — kakor dve veliki mesti in po velikih mestih se, kakor znano, največ „greši“ — z Dunajem, Prago in Gradcem.

V teh peterih glavnih mestih avstrijskega cesarstva nam kaže statistika sledeči rezultat:

v Milnu	4690	zakonskih in 1855 nez. otrok
Benetkah	3275	510
na Dunaju	8940	7740
v Pragi	2530	2370
Gradcu	825	1500 (!) (p Ur.)

Primerjajmo še podatke pokrajini, nam pripovedujejo številke, da je imela nemška provinca Gorenje Avstrije 12-krat toliko nezakonskih otrok kakor Lombardija in 20krat toliko, kakor cela Benečija.

Italijanski zgodovinar G. L. F. Ferrero je zapisal v svoji „L'Europa Gio-vane“ (Viaggi e Studi nei Paesi del Nord; Milano 1897, Treves) da krivda na inferiornosti italijanske inu trije in trgovine naspram nemški in angleški leži v načinu, kakor sma-tra vsak narod seksualno vprašanje: nemško-angleška rasa je zmerla, italijansko-francoska je prevzhičena, kar jemlje človeku vsako spo-sobnost za večje in resneje delo.

Zaradi te teze o nekem skrivnostnem razmerju med seksualnostjo in ekonomsko energijo so se italijanski duhovi zelo razburili. Knjiga je postala znamenita teko po tisti polovici, ki mu je navdušeno pritrjevala,

kakor po oni polovici, ki jo je trdovratno pobijala.

Proti trditve te dogme o „sexualiti italiana“ je nasopil prvi turinski profesor Gaetano Mosca. Dokazal je v svoji repliki „Il Fenomeno Ferrero“ (Estratto della Riforma Sociale, fasc. 12, Ano IV, vol. VII) da je dobili one seksualne lastnosti, ki jih je govdarjal Ferrero pri Germanih — zakonska zvestoba, smisel za družinsko življe, mižnja do lahkoživk, udano prenašanje dolgih zarc — ravno tako pri Italijanih v srednjem kakor južnem delu Italije, v posebno odlični meri v Siciliji, in da te šege nikakor ne pojemajo, ampak celo rastejo. Statistiki neapolskega vseučilišča Napoleone Colajanni za-trduje v svoji razpravi „Latini ed Anglosas-soni“ (Rasse Inferiori e Rasse Superiori, Roma-Napoli 1906, Ed. della Rivista Popolare, 2a Ed.) da raznih seksualnih aberacij kakor homoseksualnost (Nemčija!), med ita-lijanskim prebivalstvom sploh nikjer ni do-biti, posebno pa ne v južnih delih dežele.

Nekaj popolnoma novega je prišlo v ita-lijansko življenje z razvojem industrije, ki je odprla delo tudi ženskemu spolu. Po vsem svetu, na preji v Angliji in potem v Nemčiji, so delali in delajo še danes gotovi krogi ve-liko propagando, da bi se ženskam delo v tovarnah načeloma prepovedalo, vsaj pa vsem neomoženim.

Dejstvo je namreč, da ima skupno delo žensk z moškimi, za prve vedno slabe po-sledice. Lahna obleka, da ne dela nadlege pri delu, ali pa, ker je vročina prevelika (na nekaterih angleških podjetjih se je dokazalo, da so delale ženske ravno tako z golim go-renim telesom kakor moški, ker drugače ni bilo mžno bodisi vsled vedne mokrote ali vsled prehude vročine) slaba družba in slab izgled: vse to je skvialo jako mnogo deklet.

Isto se je pokazalo v Italiji. Prve de-lavke, ki so šle v tovarno, so smatrali njih moški tovariši kakor samobesi umljiv pred-met, s katerim morejo svobodno razpolagati. V Italiji še danes ne dela nobena ženska, ki je tega „ni treba“. Delajoča ženska bolj-h slojev pomenja nekaj socijalno manj vrednega. Šele v zadnjih letih se kaže polsogoma pre-memba v tem oziru.

V dodatek k temu naj navedemo še iz lestnega životopisa ženske pisateljice Si-bille Ateramo („Una Donna“, Roma-Torino 1907, Roux e Viarengo), ki so jo kakor petnajstletno dekle, ko je opravljala knjigovodski posel v eni južno-italijanski to-varni (v kateri je bil njen oče ravnatelj) njeni tovariši posilili. „Kadar se je napotila deklica iz tovarne domov, so jo pričakovali ob vhodu mladi ljudje. Na pol so se jej ču-dili, na pol je bil njih pogled prezirljiv. Eden izmed njih je zašepetal svojemu tovarišu, da postane njegova...“

Zelo interesantno bi bilo zasledovati, kako vpliv socializem na seksualno razmerje v delavskih slojih.

Državno pravdnitvo iz okraja Mantovano, ki je danes popolnoma socialističen, je izdalo statistične podatke leta 1896, ki kažejo, da je število nezakonskih otrok v tem okraju neverjetno in konstantno rastlo od leta do leta, tako, da je bilo na posled-število nezakonskih in zakonskih otrok enako.

Socialisti prijavajo ta fakt brez dru-gega. Dva odličnjaka med njimi, praktik Ivanoe Bonomi in teoretik Carlo Vezzani, vidita v tem, da vendar že pri-čenja prodirati svobodnejše naziranje o seksualnem vprašanju („Il Movimento Prole-tario nel Mantovano, Milano 1901).

Posledice svobodne ljubezni so končale čisto z zločini. Nezakonske matere so abor-tirale ali pomerile svoje otroke.

Znana organizatorica rižih delavk, Ar-gentina Altobelli, je porčala na med-narodnem ženskem kongresu v B. rolinu 1904, da so socialisti eni voditelji nastopili proti tem zločinom s tako odličnostjo in s tako živo propagando, da se taki zločini dogajajo danes v tako izjemnih slučajih, da služijo ti okraji v tem oziru drugim dežlam labko v izgled.

Potakniti se moramo še enega pojva. Pokazalo se je tekom časa, da stoji nравnost italijanskega prebivalstva na popolnoma drugi stopinji tam, kjer niso pomešani z drugim prebivalstvom, nego tam, kjer prihajajo v stike s tujco raso. Iz oblihi šteilk navajamo samo dva primera, ki se nanašata na dobo 1828—1832.

Genus	76.289	zak. in 255 nez. otrok.
Faussygn	29.039	1109

Genus je italijanska, poleg tega luka in pomorsko mesto; Faussygn je sa-vojski, torej francoski!

Ali leži v tem misteriju vprašanje nравnosti med tržaškimi italijancem? XXX.

SLOVANI! podpirajte samo svoje narodno podjetje
SLOVANI!

SLOVANSKO KNJIGARNO in PAPIRNICO

JOSIP GORENJCA, Trst, ul. Valdirivo 40.

UMETNI ZOBJE

Plombliranje zobov

Izdiranje zobov brez = vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13. II. nadst.

Cene nizke M. Aite brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo za-logo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgornj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobi a se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovrtnice, tudi velikanski izbor platnega in bombažnega blaga, prtov in prtičev, ter vsake vrste perila tudi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vaskovrtnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, razno-vrstni okraski za šivilje in kitničarke. VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE IN CE-SARSKO ZASTAVE IN NARODNIH TRAKOV ZA DRUŠTVENE ZNAKE.

Kupljeno blago, katero slučajno ni ugalao, se zamenja ali pa se vrne denar brez nikakih zadržkov. Poskušati in se prepričati.

Želez. kina-vino Serravallo

■ za bolehe in rekonvalescente. ■

Provzročea voljo do jedi utrjuje želo-dee in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in naj-trajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrlnih ploščah in vsakovrstnem lamarinu.....

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolzila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D' Azeglio št. 18

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Živnostenská banka pro Čechy a Moravu -- (Obrtna banka za Češko in Moravsko)

Menjalnica: Via Nuova št. 29. Podružnica v Trstu. Bančni prostori: Via S. Nicolò 30

CENTRALA v PRAGI. — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budějovicích, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI.

KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE
- - PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE - -
- PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA -
- - - LEŽEOE V JAVNIH SKLADIŠČIH. - - -

Ustanovno leto 1868.
Aksijski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni
zakladi črez: 9.500.000. — Brzojavi: Živnostenská, Trst
TELEFON: 21-57

4 1/4 % Vloge na vložne knjižice **4 1/4 %**

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA
- - Tekoči računi in računi na bančni žiro. - -
STAVBNI KREDITI. — KREDITI PROTI
- - - DOKUMENTOM VKRANJA. - - -

Cigaretni papir
in cigaretne ovojke

hvali se sam ob sebi brez nikake reklame.

„OTTOMAN“

Prodajalnica usnja :

Trst, ul. Molino a Venio 7.

Bogata izbora telečjih barvanih kož, izbornega kozjega usnja in francoske teletine kakor tudi tu- in inozemske krznine po cenah, da se ni bati konkurence. Gotov, da me sl. občinstvo počasti, bilježim udani **AGOSTINO di LIBERTI**.

Ivan Bibica

Zaloga dalmatinskega vina, iz lastnih vinogradov na poluotoku Peljesec — Trst, ulica Toro št. 1. Gostilna: V. Ant. Caccia št. 3.

Prodaja se na debelo in na drobno. — Postrežba na dom. — Cene da se ni bati konkurence.

MIRODILNICA GUSTAVO MARCO

ulica Giulia št. 20
Droge, barve, pokost, petrolej, čopiči, četke, mila, parfumi itd. — Zaloga šip in steklenin.

Pekarna in sladničarna GIACOMO VIOLA

TRST, ulica del Rivo št. 19
— dobi se —

svež kruh trikrat na dan.
Testenine lastnega izdelka, biškotini.
Prodaja moke, sladkarij itd.
Po zmernih cenah. Postrežba na dom.

Zaloga oglja in drv M. RIBARIĆ

Trst, ulica Squero Nuovo 15, Trst
Prodaja na debelo in drobno
Pošiljanje na dom.
Svoji k svojim!

Salone mode Ana Köppel

TRST, ulica Barriera vecchia 12, I. n.
časti se naznaniti, da je prejela za pomladno sezono klobuke zadnje novosti.

Popravljanje klobukov, pranje ter okrašenje kako tudi barvanje slamnatih klobukov v vsako barvo.

Odprlo se je novo veliko skladišče

POHIŠTVA in tapetarij

PAOLO GASTWIRTH
v ulici Stadion št. 6

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.

Zamore si vsakdo ogledati, ne da bi bil primoran kupiti.

V mirodilnici

Mario Ferlin

sv. Mar. Magd. Zgornja št. P. 3
vogal ulice dell' Istria, blizu šol
dobi se VELIKA IZBERA KRAMENIJ, BARV, ŠIP
ŽEBLJEV, PETROLEJA.

Medlini prašek za pisanje svinj, krav, konj, itd. lek
Dr. TRNKOCZY-ja v Ljubljani. Prodaja na drobno in debelo

Kupujte Cement Portland

prve tovarne „EXCELSIOR“ v Splitu

Skladišče pri Emilio Vannoni Trst, S. Francesco d'Assisi 18, Tel. 636

Skladišče „Cementa Romano“ (hidravlično spno) in malca (gesso presa).

13 kron samo stane krasna moška obleka iz finega blaga edino-le v zalogi izgotovljenih oblek

V. Dobauschek

TRST, ulica Glosuè Carducci 11 (prej ulica Torrente) TRST

Vrhu tega po jako nizkih cenah:

barvane ali črne obleke za moške in dečke, kakor tudi oblečice za otroke. — Paletots, površniki, raglau, ulster, jope, jopiči, telovniki, hlače, modre bluze za kovače in mehanike, klobuki, kape, pletenine, spodnje hlače, srajce, naprsniki, ovrtniki, ovrtnice, zapestniki, nogovice in druge potrebščine za moške.

Izdelujejo se obleke po meri. Govori se slovensko.

VERA

je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavolaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.

STEKLENICA 3 K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljanje po poštne povzetju.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

Via S. Francesco d'Assisi št. 2, I. n.

kjer je bila prej „Tržaška posojilnica in hranilnica“. — Telefon št. 16-04.

Poštno hranilnični račun 74679.

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni član, in je obrestuje po $4 \frac{1}{2} \%$

Sprejema tudi vloge po 1 K na tedentako da se po 260 tednih dobi K 300.—

Sprejema hran. knjižice tujih zavodov, in je realizuje ne da se bi obrestovanje pretrgalo, daje posojila na razne obroke in proti mesečnim odplačilom po K 2 od vsakih K 100, tako, da se posojilo odplača v petih letih. — Deleži so po K 20 in po K 2.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: ob delavnikih od 9. do 12. dopol. in od 3. do 5. pop.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrirana zadruga s zomejenim jamstvom.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh premetov spadajočih v krojaško obrt.

— ODLIKOVAN DNE 5. APRILA 1906. —
na XXVII. mednarodni razstavi v Parizu s častno diplomom.
častnim križcem in zlato kolajno in na II. mednarodni razstavi v Bruxelles-u z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

Z odličnim spoštovanjem

AUGUST ŠTULAR.

Trst, via delle Poste 12, I. nds.

(nasproti Smolarsove papirnice.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke.

Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne puščice, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deo

Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Odprla se je

v ulici Belvedere št. 34

Velika in dobro preskrbljena zaloga
Napolske in bolonjske zmesi

s pridejano tvornico domače zmesi : : :
veak dan sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI

Točne ure prodaja

Emilio Müller
najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v TRSTU

via Ponterosso, ogel Nuova 20

VELIKA IZBERA
veržic, zlatih in srebrnih ur, kakor tudi stenskih ur vsake vrste

Ustanovljena leta 1850.

V prodajalnici jestvin in kolonijalnega blaga

Vekosl. Stepančič

TRST, Campo San Giacomo 20, TRST

dobi se **VELIKA IZBERA**

testenine, moke, olja in vinskoga oveta po cenah, da se ni bati konkurence.

Pošilja se poštne pošiljanje po deželi.

F. Pertot

uraz I. vrste
Trst ul. Poste Nuove 9

Kdor hoče

dober zajutrek napraviti naj obišče na novo urejeno **PRODAJALNO SLANINE**. — Vse vrste vina in Dreherjevo pivo I. vrste,

ulica Nicolò Macchiavelli 22
kjer se najde vsaki čas sveže pivo in

— kuhane gorke praške gnjati —
Točna postrežba, cene zmerno.

Priporoča se lastnik **IVAN SIRCELJ**.

POZOR!

V gostilni „Balkan“

(bivša „ALLA GROTTA“)

TRST — ulica Tivarnella št. 5.
(v bližini južnega kolodvora)

Toči se najbolje istrsko vino po 64 vin., za družinsko potrebo po 28 vin.

Kuhinja vedno dobro preskrbljena. Postrežba točna. — Cene zmerno

Oglase, poslana, osmrinica, zahvale, male oglase in v obče kakoršnokoli vrsto oglasov sprejme „Inseratni oddelak“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. popoldne. Po noči se vsprejema v „Tiskarni Edinost“.

STARA MIRODILNICA

Fed. F. Huber Succ.

TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.

BOGATA ZALOGA

barv, povik, čopičev, pramenj, kemičnih izdelkov, minier, vod, parfmov, zamah, železne žice, elastike za cepljenje, mila a STEKLENIH ŠIP Zaloga žvepla in modre galice.

Tovarne in delavnice pohišstva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.
Lasten železniški tir: Gorica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGA: SOLKAN, TRST, via Caserma 4

ZALOGA: REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovoj obali

Brz.: **ZADRUGA** - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1,000.000

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno

TELEFON 865.

Poziv za novelet- na voščila!

Prosim vse naše cenj. inserente, naročnike, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu **Noveletno voščilo** za dan novega leta, naj se oglašijo pravočasno podpisano, ker prekasne naročbe ne bomo sprejeli, ako ne bomo imeli prostora v listu.

Inseratni odd. Edinosti.

Nova izdelovalnica glasovirjev ::

C. Olivo

ul. Felice Venezian 13, in ul. Madonna del Mare 4 (pritličje)

Glasovirji in Pianini
Orkestroni zadnjih novosti.

:: MIRODILNICA ::

E. Cociancich

Trst, ulica Ugo Foscolo
Filialka: ulica dell' Industria šte. 668
TELEFON 19-6Zaloga kraljeviških om-izdelanih
barv, posebna crvena za čiščenje poda.
PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO.

Zaloga preizkušane in pristnega viškega vina

G. BORČIČ — TRST.
Via Lazzaretto vecchio št. 5.Prodaja na debelo in v tranzitu, kakor tudi na
dom v sodčih, steklenicah in boteljkah.Prodajalna jestvin
in kolonijalnega blaga

Luigi Penco

ul. Ghega št. 19 - TRST - ul. Ghega št. 19.

bogata izbira subega sadja, mandorlata,
in kanditno sadje.

Razpošilja se po pošto na deželo

Cene zmerne.

Trgovina KAT. ud. MULEJ

Piazza Ponterosso št. 6.

Priporoča slav. občinstvu svojo zalogo
jestvin in kolonijalnega blaga, na debelo
in drobno. — Pošiljatev po deželi od 5 kg
naprej vsakovrstnega blaga n. pr. kavo,
riz, olje, čaj i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča

IVAN BIDOVEC,
vodja trgovine.

TELEFON šte. 488

Restaurant Findor

(PRI BELEM MEDVEDU)
TRST - ulica Cologna 11

Ve-
liki lo-
kali s ples-
no dvorano,
lepitim, zagre-
lim, kraljeviš-
kim iz trole-
ja, biljardom Seiffert,
separatnimi igralnimi so-
bami ter dvorano za
klube in društva.
Najpripravniji
lokal za dru-
štvene zabave
in t. d.

Primeren lokal za zborovanja in svatbene gostovanja.

Vsako nedeljo in praznik

Plesni venček z orkestrom.

Prostor za tisoč oseb

AL MONDO

Barriera št. 33 - TRST

Velika zaloga gotovih oblek za
moške, dečke in otroke.

Sukneni ogrtači fini . . . od K 19.— do 49.—
Suknje (z pelo) 28.— " 44.—
Hlače gotove za delavce . . . 2-40 " 5.—
" 5.— " 20.—
Obleke za mehaničarje . . . 4-20 " 6-20

Srajce, spodnje hlače, maje, nogavice
po najnižjih cenah.

Srejemajo se tudi naročila po meri.

Posebnost! Posebnost!

Pristno belo brisno vino po 80
st. lit.Kraški teran stari (odlikov, na raz-
stavi v Tomaju) I. vrste po 80 st. lit.
Črno Furlansko I. vrste po 61 st. lit., za
družine po 56 st. lit.TRST ul. Barriera vecchia 12
dvoršče, glavni vhod via Arcata 7. Nasl. Spazio vini.
V lastne sode v velikosti od 56 lit. naprej
Cene po dogovoru.

Prodajalnica in pekarina

P. PETERNEL

je preložena iz ulice Giulia 76

v Vrdele šte. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega
lastnika Jos. Wran, je zopet dovoljena
sedanemu lastniku P. PETERNEL

ALEKSANDER ŽGUR

Prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga

Trst, ul. S. Lazzaro št. 14
s filijalko, na novo opremljeno

v ulici Acquedotto št. 66

Bogata izbira jestvin, kave, čaja, napolske zmesi
kakor tudi specialiteta kranjskih klobas.Naravno sveže vipavsko maslo.
Pošiljatev po deželi s poštnimi zavoji.

Dr. ARNOLD KOLB

zobozdravnik, svojčas asistent
na dunajski polikliniki

prej v ulici della Zonta 7

sedaj Corso 14, I.

sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plombovanje.
Umetni zobje po najmodnejih sistemih.

One gospe, katerim lasje izpadajo, ali pa nimajo istih zadostno razvitih, naj pridejo v

COIFFEUR des DAMES

FERD. ANKELE prej asistent o. kr. dvornega „COIFFEUR des DAMES“ na Dunaju.

Trst, ulica San Nicolò 34, vogal ulice San Antonio, mezzanin.

Specialiteta: valovanje lasi, barvanje in sušenje istih s pomočjo električnih aparatov in ne-
govanje rok. — Sprejme vsakovrstna dela, ki spadajo v to stroko, od navadnega čopa do
najfinejšega bandeux in spremembe. Sprejme se naročila za česanje gospa na dom.

Zaloga moke prve vrste.

Aleks. Rupnik & Co - Trst

ulica Squero nuovo št. 11.

Zastopstva in glavna zaloga
najfinejših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov
— poznatega valjčnega mlina —

VINKO MAJDIČ-a v Kranju

Brzjav: Aleks. Rupnik — Trst.

Zaloga moke prve vrste

Pekarni in slaščičarni BIAGIO MADON, TRST

ul. Ghega št. 7 in ul. Caserma št. 12

sta preskrbljeni s svežim kruhom 4-krat
na dan, kakor tudi s slaščicami in sladkimi
prepečenci prve vrste.

POSTREŽBA NA DOM

Giovanni Crismancich

Trst, ulica Caserma 8

Specialiteta za praznike:

RUM (najfinejši) od K 1-60 naprej
CIPER 1-60
MARSALA 1-60
MALAGA 2-40
COGNAC 2-80

Vrhu tega vsakovrstna vina v buteljkah prvih tu-
in inozemskih tovarov.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani
zapriseženec

Trst, Corso šte. 30

sprejme merjenja, eksproprijacije, instalacije tul.
splošno vsa geodetska dela.Najkoristnejši dar za
Božične

. praznike

SO

SINGER-JEVI

šivalni stroji

ki se dobé samo v na-
ših prodajalnicah

SINGER Co.

Delniška družba šivalnih strojev.
DUNAJ I., Wipplingerstr. 23

Trst - Corso 24 - Trst

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brilliant
V TRSTU

ulica Vinc. Bellini šte. 11

Izdeluje izdelanje z emajlom, porcelanom
srebrom in zlatom.Izdeluje posamezne umetne zobove kakor
tudi cele zoborje.

ORDINIRA od 9.—12. predp., 3.—5. popo

Trst, ulica Paulana šte. 8, Trst

Zaloga dalm. vina

Prodaja se zalagjeno pristno, novo dalmatinsko
vino lastnega pridelka iz Podstrane pri
Spiljetu. — Brezplačno na dom po slededih
cenah:Črno, po 61 st. Belo viško po 80 st.
Opolo „ 72 „ Istrsko „ 61 „

Filialka (krčma) v ul. G. Rossini 10

Vse potrebščine prod.

Confiserie Parisienne

Trst — Piazza Nuova št. 1 — Trst
(vogal ulice S. ta Caterina)radi požara
nizko pod cenami.V ulici Commerciale šte. 7
odprla se je

nova čevljarnica

Priporoča svojo delavnico za naročila po meri po
najzmernejši cenah. Tudi poprave se izvršujejo
natančno. JOSIP ŽACAR.

JOSIP GREGORIČ, trgovec

TRST, ul. Olmo 1a

naznanja, da ima zraven svoje trgovine
z mešanim blagom in jestvin veliko zalogo
interskega vina po najnižjih cenah;
pošlje se na dom po naročilu. Ob enem
priporoča svojo
FILIJALKO ulica Giulia 7.
Sveže blago. — Cene brez konkurence.

Jesenska in zimska sezona!

V dobroznani prodajalnici

Maccari & Pross

TRST, ulica Malcanton št. 9

dohi se velika izbira

črne in barvanega modernega blaga
za moške obleke

po cenah, da se ni bati konkurence.

Specialiteta:

pana in blaga za moške obleke.
Trpežno barvano blago iz bombaževine na delavce.

VELIKA IZBERA
manifakturnega blaga in ženskih
::: oblek :::

Blago na obroke po zmernih
cenah.

Blago za moške in ženske
obleke. Nepremočniki za ženske.
Blago za pohištvo, preproge,
garniture, zavese, vitrage, vol-
nena in prešita, pokrivala pe-
riilo, svila, kožuhovine, spodnja
krila in druge potrebščine. - -

M. B. KATZ

— TRST —

ulica Madonnina 11, II. nadstr.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v PRAGI
Rez. fondi: 38.242.074-78K. Izplačane odškod. in kapitalije 91.936.993-72 KPo velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovansko-narodno upravo.Vsa pojasnila daje Generalni zastop v Ljubljani čigar pisarne so v lastnej bančni hiši.
v GOSPODARSKIH ULICAH št. 12.Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in občnkoristne
namene.Sprejema zavarovanja človeškega živ-
jenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena
druga zavarovalnica. — Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetje in smrt z
manjšajočimi se vplačili.Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

Hotel Balkan70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cena zmerna. Počakaj & Kogl**Hotel Balkan**

V ulici Belvedere št. 55
se je odprla
nova čevljarnica.
Proaja se izdelano obuvale ter novo po meri
Poprave se izvršujejo po najzmernejših cenah.
Za obilen obisk se toplo priporoča pod ge-
slom: **SVOJI K SVOJIM!** udimi
Josip Godina.

Novi fotografski zavod
Francesco Penco

Trst - Corso št. 14 - Trst
izdeluje oljate in pastelne slike,
kakor tudi fotografije na porcelanu,
steklenini i. t. d.
— Posebni oddelki za povečanja. —
Za gospe posebna česalka. — Izložbena
dvorana vedno odprta. Dvigalo.

Kdor hoče kupiti ali prodati

• katerosibodi prodajalno, gostilno, re-
stavracijo, kavarno itd., kdor hoče
kupiti hiše z 10% čistim dohodkom,
dvorce kmečke hiše, kdor hoče dati
ali vzeti v najem stanovanja ali skla-
dišča, naj se obrne vsem zaupanjem do

Ermano Collarsich .:
Kavarna Corso

od 9. 11. in 3.—6. bodisi pismeno ali
ustmeno. Preskrbi se tudi službe proti an-
tipatni taksi kron 5.—.

PEKARNA

Melchiorre Obersnù
ulica P. L. da Palestrina št. 4

prodaja sveži kruh
trikrat na dan.
Postrežba na dom za družine in javne lokale.
Specijaliteta biškoti lastnega izdelka.

Najbolja dalmatin. vina

jamčeno pristna iz solnčnega otoka Visa
navadna v sodih in fina namizna v buteljkah
Opolo, črno in belo sladko.
SPECIJALITETA: pristna Kurtelaška
v buteljkah. — Samo pri
JURAJ-u MARASOVIĆ, TRST
ulica Ghiozza št. 17 (prej S. Pavlinovič)
Dostavljanje franco na dom. — Cene zmerno. — Svoji k svojim

Giovanni Isiersich

TRST, ulica Molino a Vento št. 7.
Prodajalnica vsakovrstnih potrebščin. —
Škafi, brente, kade, železne in steklene. —
P. treščine, namizje, koši in rošeta ter vsako-
vrstne lončevine. Svetilke vsake velikosti.
Cene da se ni bati konkurence.

Restavracija Hotel Abbazia

Via Geppa 20 (nasproti hotela „BALKAN“).

Impozanten uspeh
vsako večer

šramelj kvartet
Vstopnina prosta.

Kislo zelje

repa s Kranjske
v vseh letnih dobah v zalogi
Josipa Dolčič
TRST, ulica Sorgente 7. — Tel. 1465

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva,
tovarna za brezplinske briketi iz
drvenega oglja, se priporoča v zalaganje
hrastovih in bukovih drv prirejenih za peč
angleškega in inozemskega svetlega premoga —
brezplinskih briketov iz drvenega oglja „BOULE“ v
veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. Zareči komadi
v (mali jajčji obliki) za odprto ognjišče in likanje.
Naročbe, ki se izvrše točno, je nasloviti na
tovarniško pisarno:
Trst — Via della Tesa št. 22
ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki
GIOV. ANGELI ul. Vinc. Bellini št. 11.
(nasproti cerkvi novega Sv. Antona.)

Senzacionalna novost - Patent „JESCH“ Najnavadnejši,
najgotovnejši in
najcenejši prenosljivi aparat „Universale“ za acetilensko luč in plin
z beložarno mrežico, dovoljen od c. kr. nameštništva dekretom štev. 17708
z dne 17./II./1900. **Popolni aparat z kondukturo in ročnikom ali liro K 50**
TOVARNA GIUSEPPE JESCH
Trst, ulica Massimo d'Azeglio št. 3. Telefon 1596.

Tovarna sladčič „MNERVA“

TRST - ulica S. Cilino 150. — Telefon 1750.
Odlikovana z zlato kolajno na dunajski razstavi
priporoča P. N. občinstvu svoje specijalitete, kakor
Karamelo, napolnjene s sadjem, likerji, mlekom, čokolado, kavo,
maltom itd. — Ruske marmelade itd. itd.
Dobijo se v boljših prodajalnicah.

ZALOGA CEMENTA

Tovarna s zalogo cementnih plošč, za tlak, veže in pokrivanje peči.
Najzmernejše cene. Najzmernejše cene
SILVIO MALOSSI
TRST ulica dei Gelsi št. 3 TRST

Zobni ambulatorij
HANS-a SCHMIDT
prej sodruga

— — — **Dr. A. Mtták-a** — — —
ulica della Zonta 7, I. nadstropje.

M. Cramer & I. Schwarz

Trst, ulica Giosuè Carducci št. 26.

ZALOGA ŽELEZA in KOVIN

z veliko izbero kuhinjskih potrebščin.

Stedilne peči in železno pohištvo. --

VELIKA IZBERA

TRAČNIC in PODLOŽKOV.

Lito železo, staro in novo.

Rabljeni stroji in kotli.

Vsled velikih pogodb, napravljenih direktno v AMERIKI
zamoremo zalagati

Trakove

za pisalne stroje vsakega sistema, prepisovalne ali
ne, hektografske, litografske i. t. d. vsake barve,
prve vrste, po

kron 4-50 enega

s pravico, da se očisti klientu stroj brezplačno, naj bo njegov
sistem kakoršensibodi.

GIUSEPPE FANO fu Dott. Gustavo

Trst, ulica Nuova št. 5, I. — Telefon 19-73.

Skladišče šivalnih strojev in potrebščin, kakor tudi amerikan-
skega pohištva, po absolutno konkurenčnih cenah.

— Mehanična delavnica za popraviljanje strojev. —

Prodajalnica zgotovljenih oblek in blaga
G. Mayer Grego

Trst, ulica Riborgo št. 23, Trst
Specijaliteta: Obleke za dečke.
Izbera perila in pletenin.
Veliki prodajalnici čevljev
ul. Riborgo 25 TRST ul. Nuova 49
Velika izbira čevljev za moške, žen-
ske in otroke, kakor tudi čevljevčkov.

Fran Žagar priporoča svojo
Prodajalnico jestvin

in zalogo plinovitih mrežic
ulica Commerciale 15
Ima na razpolago vino lastnega pridelka,
teran in belo vipavsko.
Razpošilja proti povzetju pakete po 5
kg vsakršnega jestvinskega blaga: kavo
čaj, riž, testenine, olje itd.

Nova prodajalnica
olja, jesiha in mila

zajamčeno pristno štajersko maslo.
TRST, ulica Belyedere 34.
Najfineje jedilno, bombažovo in pristno
maslinovo olje po stot. 88, K 1'04, 1'12,
1'20 in 1'44 liter.
Zaloga črnege in belege jesiha ter mila
in sode.

— VELIKA ZALOGA —
— apnenega karbida —

sodčeki od 100 kg kron 29; 50 kg kron
30; zrnati kron 32 za 100 kg.
Čiste teže, embalaža zastoj.
Za Istro Goriško franko na ladjo ali postajo na-
ročnika najmanj za 100 kilogramov
PAOLO PATRIZI, TRST
ulica San Lazzaro št. 9

Velika Izbera oblek za moške in dečke

Specijaliteta: Površniki, paletot, jopiči, hlače in
oblečice. — Perilo za moške.

Ignacij Potocnik - Trst

ulica Riborgo — vogal ul. Beccherie
Podružnica ulica Ghenga št. 4
(hiša ex Luna)
Emporij ovrtnic in dežnikov za moške in ženske. Velika
izbira blaga za moške obleke.
Sprejmemo se naročila po meri
JAKO ZMERNE CENE.

FILIP IVANIŠEVIĆ

zaloga dalmatinskega vina
lastni pridelki v Jesenicah pri Omisu
v ulici Valdrivo št. 17 (Telefon 1405)
v kateri prodaja na malo in veliko. — Nudimo
priporočila slav. občinstvu svoje gostine, Al' Adria
11a Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulici
Zudecche št. 8, v katerih toči svoja vina i. vrst.

Pekarna in slaščičarna**Benedikt Suban**

TRST, ulica Donato Bradamante 11
je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka
ter veliko izbero vsakovrstne moke in man-
dorlate najboljše vrste. Svež kruh 3-krat na
dan. — POSTREŽBA NA DOM.

Darovi za božič. drevo

Slaščice in galanterijsko blago.
Najfinejši mandorlati.
v pekarni in slaščičarni v predloži slaščikarji

Federico Skrdla, Trst

ulica Procureria št. 6
lastna delavn. Androna Gaslin 3

Vsakovrstno blago
v BOGATI IZBERI

Kdor išče službo ali kakoršeno-koli zago-
stitev; kdor išče uradnike ali službeno osebje,
kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorane,
kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor
želi posojila, vknjižbe itd. prodati ali kapiti
premišne ali porabljene predmete itd. itd.,
naj se poslužuje **MALIA OGLOSOV**
Edinost, ki so najcenejši, največ čitani
— najbolj pripravi v doseg namena.

Spedicijska in
- komisijonalna družba

BALKAN

v Trstu, Riva Grumula 14

Telef. 21-60. Brzjavi: Balkansped.
Žiro - račun pri Jadranski banki
v Trstu.

Sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsakovrstno blago in daje na isto predujme pod najpovoljnejšimi pogoji, daje carinska posojila in ocarinjuje blago, preskrbuje prodajo blaga ter posreduje kupovanje in prodajo vsakovrstnega blaga po nalogu in na račun

svojih odjemalcev najkulantneje. Preskrbuje vsakovrstne pošiljke na vse kraje hitro in točno.

Obavlja vse reklamacije in daje vsakovrstna strokovna pojasnila in navodila takoj in brezplačno.

Novo! POZOR! Novo!

Fondo Coroneo. Predstava vsaki dan **Fondo Coroneo.**

7 najmanjših konj sveta

V resnici najmanjši konji so jako izučeni, znajo računati, čitati, plesati itd. — Naj ne zamudi nihče te edine prilike! Zatem

Nastop dveh čudeznih otrok.

najmanjših akrobatov sedanjosti v starosti 5 in 6 let, brez konkurence.

VSTOPNINA: Sedeži 40 st., stojšča 20 st. Otroci plačajo polovico. — Predstave se vrše neprestano.

:: AUSTRO-AMERICANA ::

brza zveza z Ameriko.

TRST-NEW-YORK

Brzi parobrod: „Martha Washington“
14. januarja 1909.

Potne cene: III. razred K 140; II. razr. od K 250 naprej; I. razr. od K 350 naprej.

NEW ORLEANS: „Alice“ 23. jan. 1909
„Eugenia“ 12. januarja 1909.

V prevoznici ceni III. razr. uračunjena je hrana in prenočišče v TRSTU, pred odhodom parobroda. — V vseh cenah uračunjena je obilna hrana.

Največji komfort. — Električna razsvetljava in ventilacija. — Narodna kuhinja.

Za informacije o prodaji prevoznih listov I, II. in III. razreda toliko za Ameriko kolikor za Patras, Palermo, Napoli, Cadix in Lax Palmas obrniti se je na „Urad za potnike v Trstu“, ulica Molin piccolo št. 2, za tovar in blago pa pri G. TARABOCHIA & C., Trst, ulica Ponterosso št. 3, I. nad.

Trst-Buenos-Ayres

Parobrod „FRANCESCA“ odpluje 27. jan. 1909 iz Trsta v Buenos-Ayres, ter se ustavi med potoma v Cadix-u Las Palmas in Rio de Janeiro.

Potne cene:

III. razr. K 160; II. razr. od K 600 naprej; I. razr. od K 800 naprej.

Iščem kompanjona

z glavnico 2000 kron

v svrhu ustanovitve tvornice v Trstu. Ostali kapital dam sam. Dobiček sto pri sto jamčim. Ponudbe na Upravništvo „Edinosti“ pod

100/100

Dober potovalec ::

prva moč

se išče za večjo dunajsko tovarno kmetijskih strojev in oprav. Prosilci, koji so že potovali in obiskovali državna posestva ter kmetijska društva po Štajerskem, Tirolskem, Kranjskem, Istri in Gor. Italiji, ter so zmožni slovenskega, nemškega in laškega jezika imajo prednost. Ponudbe po šifro: „UMSATZ“ na Annoncen-Expedition Heinrich Schalek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Restavracija MILANO

ulica Stadion št. 10

Danes ob 5. in pol uri popoldne

VELIKI KONCERT

godbe pešpolka št. 97

Vstopnina 20 stotink za osebo.

Komptoarist

ali komptoaristinja

slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožen, spreten v dopisovanju, se sprejme v večjo dunajsko tovarno. Znanje stenografije kakor tudi pisanje s pisalnim strojem se zahteva. Ponudbe kako tudi zahteva plašče pod šifro „EXPORT“ na Annoncen-Expedition HEINRICH SCHALEK, Dunaj I. Wollzeile 11.

Novi salon

originalnih modelov klobukov za gospo, gospode in otroke.

Pranje in okrašenje klobukov, kakor tudi preskrba modistinjam.

de Gregorio

TRST, Belvedere 75, TRST

Vsi oni bolniki

ki nimajo slasti do jedi, oni, ki trpe na slabi prebavi, zapiranje, žgaravici, nabiranje prekomernih kislin v želodcu, glavobola in krčev, ozirajo, ako pijejo izvirno

Želodčne kapljice

lekarne sv. Cirila in Metodija v PAZINU

ter postanejo zopet taki in siveži. Cena 6 steklenic . . . K 2.60
12 . . . 4.80

VSEM ONIM, ki trpe na kašlja, pljučnem kataru, težkemu dihanju, slabosti in bledoti, priporočamo se izlasti

olje od polenovke

pripravljeno z železom. Isto je tako dobro sestavljeno, da ga zamore piti tudi najzibljiviši bolnik. — Cena steklenic Kron 2.— Posebno priporočljivo je za otroke. — Vsa navodila zdravila dobijo se same v lekarni

sv. Cirila in Metoda v Pazinu

(ISTRA) ter se pošljejo po poštne poročke ali pa proti predplačilu. — Navodila za uporabo je priloženo vsaki steklenici

Ista lekarna priporoča bogato zalogo lekar. specialitet, min. vod. vsake vrste ovoj itd.

STECKENPFERD

milo z lilijam mlekom

Najmekkejšo milo za kožo.

Dobiva se povsodi!

SIRUP PAGLIANO

PROFESORJA ERNESTO PAGLIANO.

Tekočina—prah—svalki (kroglice) Prodaja se v vseh glavnih lekarnah. (Za Avstro-Ogrsko M. LANG — TRST)

Neapelj NB. Pazite na ponarejanja. — Zahtevajte našo tovarniško znamko (modro, rdečo, zlato). Nimamo podružnic. Naslovljati Prof. ERNESTO PAGLIANO — Calata San Marco 4

Prilika za Božične praznike!!

Elegantne

Oddelek za gospe.

JUPONS (vsa svila) od Kr. 18.— naprej
JUPONS (vsa volna) „ 10.50 „
BLUZE (boršunaste) „ 10.— „
BLUZE (volnene) „ 10.— „
BLUZE (svilnate) „ 13.50 „
BLUZE (iz čipke) „ 7.— „
KRILA (volnena) „ 12.— „
ECHARPES za gledal. „ 6.— „
Velika izbera vestallj.

Oddelek za modice.

ELEGANTNE

SRAJCE (barv. z svil. naprsn.) od Kr. 4.50 naprej
SRAJCE (bele z naprs. plaket) „ 4.— „
DEŽNIKI (svilnati) „ 10.50 „
OVRATNICE (angleške) „ 1.50 „
ROKAVICE (angleške) „ 2.90 „
ROBICI (angleški batisti) po 7.50 ducat

Vse dobiva samo v velikem skladišču

„Alla Flotta Americana“

Piazza della Borsa št. 1

Sprejmejo se naročila po meri.

UGODNE CENE

Veliki moderni Kinematograf MINERVA

Ulica Media št. 40 (Casa di pergoli)

Edini v Trstu za izbrane programe.

POSEBNA MIRNOST: od sobote 19. do torka 22. decembra 1908. naprej MOČAN ODSEV

Plesno osobje, iz pariškega Odeona; Krst brivčevega sina, komično; Governantkina udanost, drama; TARTUF, komično.

LJUDSKO CENE: I. prostori 40, II. 20 st. Otroci pod 10 let ali vojaki - polovico. Vsako sredo in soboto nov program.

Svoji k svojim

POZOR!

POZOR!

Podpisana javljata P. N. občinstvu, da sta odprla prodajalnico

manifakturnega blaga

Trst, ulica Nuova št. 40

(angolo via San Giovanni)

z bogato izbero

vsakovrstnega blaga

in potrebščin po najzmernejših cenah.

SLOVENCII! Pridite in obiščite naša skladišča!

Brosch & Laurenčič.

Govori se slovensko.

Govori se slovensko.

Svoji k svojim

Patentiran divan-postelja MAONICH

Okrasi radi svoje krasne elegancije vsaki prostor in se spremeni v hipo s samim premakljajem v jako komedne postelje z lastnimi žimnicami in blazinicami.

Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke. Lastna delavnica za vsakovrstno tapetirsko in elepvalno delo.

G. MACHNICH, Trst, ul. S. Giovanni 10.

Zlata kolajna, visoko odlikovanje na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906

SIRUP PAGLIANO

Vpisan v Italijanski vladni farmakopeji za čiščenje in lažjanje krvi.

PROFESORJA ERNESTO PAGLIANO.

Naše pravo je nepreklicno priznано od vseh oblasti.

Tekočina—prah—svalki (kroglice) Prodaja se v vseh glavnih lekarnah. (Za Avstro-Ogrsko M. LANG — TRST)

Neapelj NB. Pazite na ponarejanja. — Zahtevajte našo tovarniško znamko (modro, rdečo, zlato). Nimamo podružnic. Naslovljati Prof. ERNESTO PAGLIANO — Calata San Marco 4

se skriva v sredini. Potrudi se torej vsaka Slovenka, da najde sama ta biser in ga tudi ohrani! To je prva slovenska knjiga te vrste in spisal jo je odlična slovenska žena; zato naj ne bo slovenske družine, ki bi ne imela te knjige!

Bužajo se veseli božični prazniki in novo leto. Praznuje se marsikateri god in čestokrat ne vemo, kaj bi podarili svoji prijateljici, ženi, sestri, hčerki. Ni nam treba mnogo pomisljati, kaj ti zlata knjiga „Dobra gospodinja“ je primerno darilo za priprosto dekle in ti o damo, ker zunanja obleka je tudi elegantna in ukusna, da lahko najde mesta tudi v finem salonu.

Upam, da ne ostane ta moj klic g'as vpijočega v puščavi ter da se bo brezštevilo Slovencev hotelo prepričati, i-e-li sem res prav govorila tako eminentno narodno-gospodinjki stvari v prilog!

(Knjigo je natisnil Schwentner v Ljubljani, dobi se pa v knjigarni Gorenjec).

K. Ponikvarjeva.

Gospodarstvo.

Pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov. Z ozirom na vedno večje zanimanje za vedno večje zanimanje za pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov, ki ima stopiti že po dveh tednih v veljavo, je zanimiva vest, da se dela v Nemčiji, kjer je pravzaprav to zavarovanje vključilo, z vsemi silami na srovanju nadomestnih zakonov. Tako je bilo sklenjeno na občnem zboru „Osrednje zveze nemških bank“ v kateri je točasno združeno okoli 600 bank in bankirjev, da se osnuje poseben Pokojninski zavod denarnih institucij. To osnivanje je nov dokaz, kako potrebna je bila ustanovitve Pokojninskega zavoda češkega denarstva. Zavod ima predvideno to posebno ugodnost, da ni omejen samo na prejem članov iz denarnih institucij, ampak zavaruje v isti meri člane zasebnih trgovskih in obrtnih trgov, notarjev, odvetnikov itd. Zavarovanje v tem zavodu ne povzroča službodajalcem nikakih višjih izdatkov, nego pri dunajskem, nasproti temu nudi v mnogih ozirom znatno ugodnosti.

Prijave, pravila in prospekte v slovenskem jeziku dopošlje drage volje podružnica Ustredni banky českých spořitelén v Trstu Piazza del Ponterosso št. 3.

Opozarja se, da traja termin priglašanja le do 31. t. m.

Vesti iz Goriške.

Zveza kraških županov in podžupanov. Dne 22. t. m. ob 10. uri predpoludne se bo vršila v Sežani uradna skupščina županov in podžupanov sežanskega političnega okraja. Ob tej priliki se bo tudi vršilo posvetovanje glede ustanovitve zveze županov in podžupanov cmenjenega političnega okraja. Posvetovanja se udeležijo tudi deželni poslanec dr. Gustav Gregorin, ki je prevzel nalogo sestaviti deželna pravila.

Slovensko gledališče v Gorici. Slovenski ljubljanski igralci prirede v „Trg. domu“ v Gorici predstave dne 3., 4. in 5. januarja 1909.

Izključen je iz vseh srednjih šol v Avstriji Ignac Brezina (Brezina!), dijak VI. razreda na avstrijski gimnaziji: izključen je, ker je bil glavni voditelj demonstracij laških sredješolcev ob priliki demonstracij za laško v učilnišče, ko so laški dijaki izkljubovali prost popoldan v namen demonstracije. — Ignacij Brezina je Lah, rojen pa je v Ljubljani.

Darovi.

Za slov. visokošolce je daroval gospod Blaž Dobid, posestnik v Trstu, 20 K. Hvala prisrčna!!

Za moško podružnico sv. Cir. in Met. je poslal gosp. Ivan Mahnič župnik v p. v Kopru 20 K. Denar hrani uprava.

Gospa Ana vdova Peršič je darovala sv. Irvanski podružnici sv. Cir. in Met. 3 K in za bedne slovenske visokošolce 2 K. Poslednje 2 kroni hrani uprava. V veselje družbi pri „Mičelu“ na Opčinah so nabrali K 6'90 za moško podruž. sv. Cirila in Metodija. Denar hrani uprava.

Za podr. dr. sv. Cir. in Met. pri sv. Jakobu se je nabralo dne 14. decembra pri veseli družbi med Slovenci in Hrvatst. v društveni krčmi pri sv. Jakobu K 6'20 st., ki so jih darovali I. Čehovin 1 K, Stanič 1 K in še štirje drugi gg. Hrvatje iz Voloskega (katerih imena so se izgubila) vsaki po 1 K in And. Besedn 20 st.

Za slov. dijake darujejo, ker se niso mogli udeležiti „Trub. slav.“: dr. Moča iz Trsta 1 K, dr. Moča iz Opčin 1 K, dr. Pisem 1 K, Konstantin Veliki 1 K.

Za „Božičnico“. Rodoljubna gospa Milica Boltar je nabrala 65 K, ki so jih darovali: G. Isan Goriup 10 K, ga. Bety Knafelc, Lavra Zwitter po 5 K, ga. Marija Humphik, ga. Witek po 4 K, ga. Frole, st. Peter 3 K, gđc. Amalija Bandelj, ga. Roza Klavara, g. A. Knafelc, ga. Karla Hočevan, ga. Minka Golob, ga. Liseč, N. N., ga. Marica Zorec, ga. Alisa Scheimer, ga. Ivanka Sabadin, g. Šmuc, ga. Jeglič, ga. Warl po 2 K, Viktorija K 1.60, ga. Milica Ledevič K 1.40, g. Skit, g. Novak, g. Gomilar, ga. Kmet, ga. Zobec po 1 K. — Nadalje: g. Perhac, g. Košmerlj po 5 K, g. Gašperič K 4, Ružička 4 K, Katinka Vatovec 3 K, Marija Komac

2 K, Kreščak 40 st., Štrukelj vd. Ana Trebče 5 K, Gorkič Jos. 1 K, Urbančič 2 K, Krasevic Ivan 1 K.

Nadaljnih darov prosi

Irma Strekelj
blag. Rojan 79.

Zadnje brzojavne vesti.

Državna zbornica.

DUNAJ 19. — Zbornica je nadaljevala razpravo o trgovsko-političnem pooblastitnem zakonu. — Posl. Elenbogen je rekel, da je dolžnost parlamenta, da popravi pogreške diplomacije s trgovsko-političnimi uredbami z balkanskimi državami. — Posl. Pantz je povdarjal škodo, ki jo ima naše poljedelstvo vsled trgovinskih pogodb z balkanskimi državami.

Ministrski predsednik je rekel, da podaljšanje za 1908 veljavnega trgovinsko-političnega pooblastila, na prihodnje leto, nima namena za sklepanje trgovinsko-političnih pogodb, marveč le odstranjanje brezposledno stanje tam, kjer ni takih pogodb cizroma ugovajati željam unanijih držav. Take provizorije se lahko označa kakor nasilne akcije, da se za trenotek vstreže dobrim sosedem. Na željo zastopnikov poljedelstva je vlada sklenila omejiti to pooblastilo na tri mesece. Gre se le za to, da se provizorije v Srbijo, Bolgarijo in Meksikom ki potečejo koncem tega leta, podaljša za dolo trih mesecev.

Zbornica je z 282 proti 139 glasom priznala nujnost predlogu posl. Silbererja, da se takoj reši pooblastilni zakon ter je potem v vseh čitanih vprejela pooblastilno predlogo. (Pohvala).

Poslanska zbornica nastopila božične počitnice.

DUNAJ 19. — Zbornica je rešila več manjših zakonskih načrtov, med temi melioracijski zakon. Izvolila je odsek 52 členov, ki bo razpravljal vladno predlogo glede socialnega zavarovanja. Odseku je bila ta predloga izročena brez pivega čitanja. Predsednik je na to voščil poslancem božične praznike in novo leto ter zaključil sejo.

Sklicanje bančnega odseka.

Kakor poročajo iz Budimpešte, je bančna komisija poslanske zbornice sklicana na sejo na ponedeljek 21. t. m.

Naznanilo.

Pri tukajšnjem c. kr. policijskem ravnateljstvu nahaja se torbica, v kateri je več nego 100 kron.

Kdor jo je zgubil, naj se naznani pri goriomenjenem ravnateljstvu, I. nadstropje soba št. 23.

TRST, 20. decembra 1908.

Oddelek J. v. policijskega ravnateljstva.

Prevažanje potnikov iz Španskega. S kraljevim dekretom z dne 20. novembra 1908, objavljenim v madriškem uradnem listu 22. novembra t. l., dovoljeno je paroplovni družbi Avstro-Americana prevažati španske izseljence, na podlagi zakona za izseljevanje. V letu 1908 je transportirala Avstro-Americana v Južno Ameriko 3766 španskih potnikov.

Samo pristni Mack'ov Kaiser Borax je brez vsakih vegetabilnih snovi, in ima pred drugimi praški znamenite prednosti: Mack'ov Kaiser Borax zabrani valed svoje hladilne lastnosti in posebnih pridatkov vsako vnetje in opah, radi česar ga rabijo babice kakor najboljši prašek za otroke. Tudi osebe z nežno kožo naj ga rabijo proti potenju nog. Posebno na to zadnje opozarjamo cenjene čitatelje.

V dobrosnani slaščičarni LUIGI COVACICH, Trst, ul. Stadlon 11

PRILIKA ZA BOŽIČNE PRAZNIKE!

MANDORLATO s sadjem po Kron 2 40
TORONI 2-30
specijalni francoski 3-20
DOMAČA MOSTARDA 2-20

Velika izbira okrasov za božično drevo.

Valentin Zorzini

urar in dragotina

Trst, ulica Muđa vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbir zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatanine in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju urnih zaklepnic.

Pozlačenje in srebrnenje vsake kovine potom pite ali ognja, in uredi.

JOSIP KURET

Trst — ulica Chiozza 4. — Trst

Veliko skladišče krme

TRST, ulica Chiozza 3

(direktni uvoz)

Pijanosti ni več

Vzorec tega čudeznega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to opazil.

Prašek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on opazil, kaj je resnično provzročilo njegovo odzdravljenje.

Prašek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sravnosti in ponizanja, da, iz takih oseb je celo napravil čvrste, močne in vsacega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že marsikaterga mladca spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s poljanili in en vzorec. Dopolnjevanje v italijanskem jeziku. Zaslanočeno, da je prašek popolnoma neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane London 271 (Anglija)

pismu je djati znamko 25, na dopisnice za 10 stot.

Za praznike

ne zamudite priti

v ulico Campanile št. 18

(nasproti prodajalnice Alberti), kjer najdete bogato izbero štajerske perutnine. SPECIJALITETA: gosi, poularde, piščanci, race in vsakovrstna druga perutnina. — Vrh tega — | — | — | — | — milansko namizno in čajno maslo po najzmernejših cenah.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plaža se takoj.

Narodni greh napravi, kdor pusti se sli-kati drugje in ne v odlikovanem fotografskem ateljeju Antona Jerkiča v Trstu zraven velike pošte št. 10, v Gorici Gosposka ulica št. 7. — Svoji k svojim! 1267

Odda se soba in ena mala sobica v II. nad. ulica Gaspare Gozzi št. 3. 2027

Soba lepo opremljena za eno osebo se odda takoj v najem v bližini Balkana. Naslov pove Inscr. odd. Edinosti. 2021

Proda se pristno istrsko vino za dom od 56 litrov naprej po 24 stotink liter. Za krčmarje cene po dogovoru. Pristen tropinovec lastnega prekapanja 50° na debelo K 1.10 na drobno po K 1'20 ne manj nego 1 liter. PORESKA KLET na Opčinah. 2020

Mrjasca za plemo prodajam. Kdor rabi, naj se zglaši pri: Fran Kante, Sv. Mar. Magd. zgornja št. 172. 2017

Prodaja na drobno od 20. do 26 dec.

t. l. SENO zdrave in suhe kakovosti po K 8'60. SLAMA suha in zdrava 6'30 za kg 100. — OVES in OTROBI po najnižanjših cenah. — Sprejema dobave v vsaki množici do včetega 30. aprila 1909 po najnižjih dogovornih cenah.

Odda se meblirana soba. Commerciale 543 III. nasproti štev. 32. 2023

Prodajalnica zelenjave in drugih drobnarij prodam radi odhoda po nizki ceni. Via Pietà št. 8, vratar. 2024

Ženitna ponudba. Cea. kr. uslužbenec, 36 let, prijetne zunanosti, z 2200 kron letnih dohodkov, želi stopiti v zakon z gospico boljše rodbine, zmožno popolnoma tudi nemškega jezika in z nekoliko denarjem. Prijazne ponudbe pod „F. K. 36“, glavna pošta Trst. (2022

Ubiralec in popravljalatelj glasovirjev, harmonijev in orgelj se priporoča slavemu občinstvu. Andrea Pečar — Trst, ul. Dan. e Alighieri št. 3, II nadst. 1981

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Ivan Siburn potestirani posredovalec. — Trst, ulica del Monte št. 1. 20

Kraški teran — Trst, ulica Gosposka, prodaja Lazzaro štev. 22, po 96 stotink liter, in belo 72 stot. Za gostilničarje in krčmarje dogovorne cene 1022

Josip Stofa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere štev. 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 38

Jesih (ocet) najboljša vrste zalaga tržiska tujarna jesih Maksimilijan Dann. Trst, ulica Antonio Caccia št. 11. Peveroni in Citrali v steklenicah.

Kobal Anton TRST, ulica Giuliani št. 25. Trgovina jestvin, sveže blago cene zmerne. 1903

Mesto pisarniškega praktikanta išče mladinec, dober slovenski korespondent, v kakoršni-koli večji pisarni. Pod ugodnimi pogoji za 3 leta. Naslov pove „Edinost“. 1928

Učenca za trgovino z mešanim blagom sprejme se takoj; prosta hrana, stanovanje in obleke. Naslov pove Inscr. odd. Edinosti. 1973

Prodajo se obleke, površniki, paletota za moške in dečke. — Plačilo na obroke. KOSTORIS, ulica San Giovanni štev. 16, I. nadst., blizu restavracije Cooperativa (ex Hacker). 1813

Anton Bergenc Trst, ulica Baecchi št. 9. Veliko skladišče istrskega, dalmatinskega in furlanskega vina. Vino je naravno, garantirano in se prodaja za družine franko na dom. Istrsko in furlansko po 56 stot. liter in dalmatinsko po 72 st. liter. 1394

Skladišče istrskega vina TRST Trg sv. Frana št. 7. — Prodaja na drobno in debelo. — Na malo: črno in belo po 56 stot. liter. Za gostilničarje cene po dogovoru. V skladišču se prodaja tudi na drobno za piti. Priporoča se slav. občinstvu: Stanko Beaković. 1804

HUGO PRESSAN, TRST, ulica Acquedotto št. 3. Zaloga napoljske in siciljske testenine (pate) po 64, 68 in 72 stot. kg kakor tudi bolonskega riža. Najfineje italijansko maslinovo olje. Niško po K 1'12, 1'20, 1'40, 1'60 in 1'80 liter. Specijalitete. 1772

Pokojninsko zavar. zaseb. uradništva

Pokojninski zavod češkega denarstva

v Pragi I, Ovocná ulice štev. 15.

Slovanski nadomestni zavod za zasebno zavarovanje uradništva.

Pristopiti zamore vsaka zasebna tvrdka, občina, hranilnica, posojilnica, banka, javna korporacija, notarji & odvetniki s svojim uradništvom itd. Zavarovanje pri tem zavodu ni spojeno z nikakimi višjimi izdatki nego pri dunajskem, a uživajo nasprotno zavarovanci mnoge, jako važne ugodnosti. Pravila, prospekte in prijave v slovenskem jeziku za jugoslovanske dežele dopošlje drage volje podružnica

Ustredni banky českých spořitelén

v TRSTU, Piazza del Ponterosso štev. 5.

POZOR! Termin priglašanja le do 31. decembra 1908.

Velika zaloga plaščev

dolgih paletot, jop, oblek, kril in bluz za gospe in gospodične. Obleke in površniki za dečke in deklice vsake starosti. — Cen. zmerni.

Giorgio Jess fu G.

Trst, ulica Barriera vecchia štev. 15.

Sprejema vsakovrstna stavbinska dela (n. pr. utemeljitev in izvršitev hiše) kakor tudi izkopavanja, zasipanja, vodotoke, dela s sadreno malto, ederskim in artifice mramorom, artifice kamnom, cementnimi ploščami, ilovino, betonom in armiranim cementom, zazidanje kotlov in peči. Stavi v delo motorje, poprave na pročelijih ter izvršuje vsako notranje delo.

Deln. glavnica K 10,000.000
Telefon 19-95

Osrednja banka čeških hranilnic

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3

vloge na knjižice.

Vloge na tekoči račun do

Menjalnica. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Premijene vloge po 4 $\frac{3}{4}$ %

Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Vlog okoli K 85,00.0000-
Naslov za brzojav: SPOROBANKA.

4 1 0
4 4 0

4 1 0
4 4 0

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij
v Trstu v ulici San Nicolò št. 2

(nad Jadransko banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

O priliki Božičnih praznikov!

Okraski

za božična drevesa.

Igrače in predmeti za darove.

Trst, Piazza Ponterosso 7.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

Nasproti prejšnje prodaje DRAG. VEKJETA.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne, srebrnine in žepne ure. — Cene zmerno.

ov | mlekar

TRST, ulica San Nicolò št. 29

prodaja mariborsko mleko

Dnevni dohodki čajnega masla in jaje. — Postrežba na dom. — Priporoča se slavnemu občinstvu. —

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za nayačna in

finca teracerarska dela

obstoječe od leta 1852

Sprejme se tudi popravljanja

Snajalstvo v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakop.

Zaloga ovsia in klaje

Prodaja tudi koruzne perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogol ni. Coroneo).

Dr. A. Barkanović

specijalist za notranje in živčne bolezni

ima

SVOJ AMBULATORIJ

v Trstu v ulici Sanità št. 8

ORDINUJE: vsak dan od 10. do 12. ure zjutraj in 4-5. popol.

Velika zaloga zgotovljenih oblek za jesensko in zimsko sezono.

Novi dohodi oblek, jop, paletot, toliko za moške kakor tudi za dečke, vse iz tu- in inozemskega blaga in po cenah, da se ni bati konkurence.

Vrhu tega je prodajalnica založena s črnimi oblekami kakor tudi blagom za naročila po meri.

Udani Vittorio Piscur.

Ulica Arcata št. 1.

Veliko skladište in posoda glasovirjev, pianinov in harmonijev, prvih tu- in inozemskih tovarn.

glasovirji Bösendorfer

Uglašenja in poprave se izvršujejo z največjo natančnostjo in po zmernih cenah.

Pozor na naslov!

starodavna tvrdka LUIGI ZANNONI

TRST, Piazza S. Giacomo 2, CORSO.

~~~~~ Tvrdka ustanovljena leta 1877. ~~~~~

Schnabl & Co Succ. -- Trst

(Inženir G. Franc & J. Kranz)

Urad: ulica Nicolò Machiavelli št. 32.

Skladišča: ulica Gioachino Rossini.

Naslov za brzojavke:

„Universum“ — Trst.

Telefona:

urad: št. 14-09. — Skladišče: št. 61.

Prodajajo po zmernih cenah:

Sesalke za vino in vodo na transmisijo in na roko. Cevi vsake vrste za napeljavno vodo, plina in pare. Pipe, garnicije in tehnični predmeti vsake vrste. Motorji, stroji in kotli na paro. — Priporočajo svoj tehnični urad

za izdelovanje in oskrbljenje vsakovrstnih strojev za obrt.

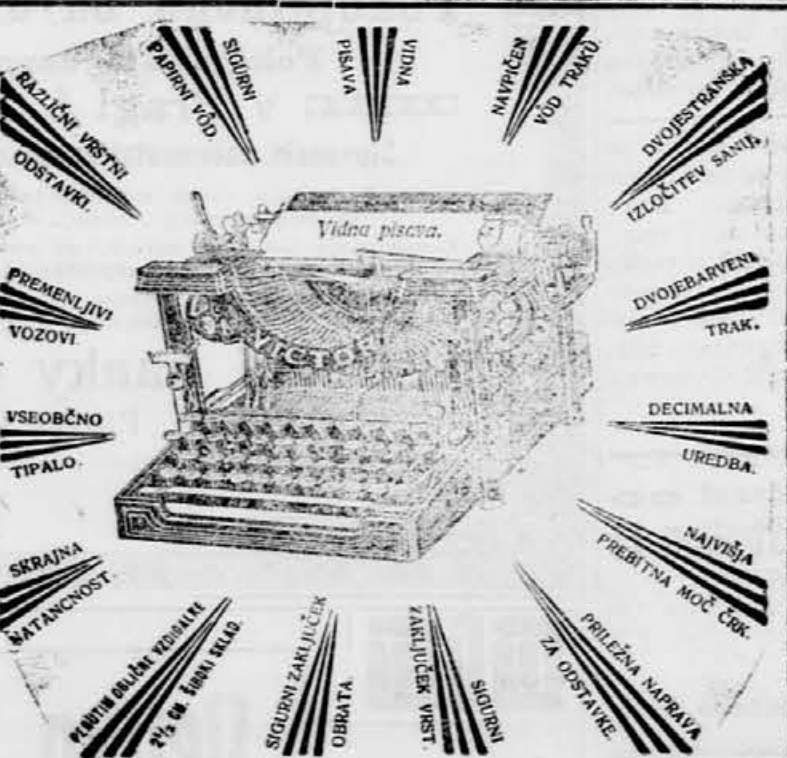
— — — Ceniki zastoj. — — —

Koristi vseh pisalnih :: strojev so

združeni v sestavi

pisalnega stroja

VIKTOR

Pisalni stroj

:: **VIKTOR** ::

razkaže se povsod na zahtevo brezplačno.

Zahtevajte prospekte poštine prosto.

Glavno zastopstvo

društva za pisalni stroj

VIKTOR:

RONEO, deln.

družba

Trst, ulica Sanità 14, I.

Telefon št. 29 VIII.

Anton Ursich

Barriera vecchia št. 14

ZALOGA

barv, čopičev, povlak in mazil za pōde, izrezov, zaloga suhega sadja in parfumerij.

BOGOMIL PINO

bivši ura, v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ul. Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkvi sv. Antona krita

vsakovrstne verižice po

pravih tovar, cenah.

Pekarna in sladničarna

Giacomo Jellen

TRST, ulica Sette Fontane št. 13

— — — je preskrbljena — — —

s svežim kruhom lastnega izdelka

3 krat na dan, kakor tudi z moko v veliki izbiri

Postrežba na dom.

Zalagatelj kavaren in gostiln.

Toplo se priporoča udani **LASTNIK**.

~~~~~ Večkratno odlikovana ~~~~~

prva in edina

Livarna zvonov

v TRSTU

artistična vltvanja

Romeo Sapagna

Trg della Valle in

sv. Ivan (Vrdele)

TELEFON številka 1678

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanib z delo leno žico, od umetnih cvetlic s tra- kovi in napis.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

~~~~~ **Josip Zigon** ul. Caserma 8 ~~~~~

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbor drog, barv, čopičev, pokosti parfumov, fin. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenege sirupa, tamarinda, malinoveca itd. itd.

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Filijalka v Opatiji

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

Filijalka v Opatij

KUPEJE IN PRODAJA

— VREDNOSTNE PAPIRJE —
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d. i. t. d.)

— VALUTE IN DEVIZE —

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGA LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA

— SAFE — DEPOSITS —

PROMESE K VSEM ŽREBANJEM. — — —

— ZAVAROVANJE SREČK. —

MENJALNICA.

4 $\frac{1}{4}$ %

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOCI IN ZIRO RACUN —

VLOZENI DENAR OBREŠTUJE SE OD DNE VLOGE DO DNE VZDIGA.

STAVBNI KREDITI — KREDITI PROTI

— DOKUMENTOM VKRCANJA. —

Uradne ure: 9.—12., 2.30—5.30. — Brzojavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 1793.